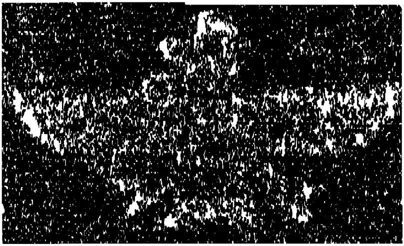


स्वामी शुक्ल

[illegible]

[illegible]

આઅત્ અઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત,

એરેજ઼વો અષાઉમ્ સ્પિતમ! ઠ્વાંમ્ દથત્

અહુરોમજ઼દાઉં રતૂમ્ અસ્ત્વઇઠ્યો ગએથ-

યાઉ; માંમ્ દથત્ અહુરો મજ઼દાઉ નિપા-

થ્રીમ્ વીસ્પયાઉ અષઓનો સ્તોઇશ્; મન

રય ખરેનઙ્હચ પસ્વસ્ચ સ્તઓરાચ ઉપઇ-

રિ જાંમ્ વિચરેન્તિ મશ્યાચ બિજંગ્ર; અજેમ્

બઓઇધીતેમ્ તા નિપયેમિ વીસ્પ વોહૂ મ-

જ઼દ-ધાત અષ-ચિથ્ર, માંનયેન્ અહે યથ

પસૂસ પસુ-વસ્ત્રેમ્.

(જુવો ફ૦ ૮૭ મો).



અર્દવી સૂર યશ્ત

બા

માએની.

તર્જુમો કરનાર

મર્હુમ એરવદ તેહમુરસ દીનશાહ
અંકલેસરીઆ.

મુંબાઇ
ધી ફોર્ટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.
નં૦ ૧ પારસીબજાર સ્ટ્રીટ.

પેહલી આવૃતી.

રોજ ૨૦ મો, માહ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યઝદેજરદી,

તા૦ ૭ મી જુલાઈ ૧૮૯૪.

બીજી આવૃતી.

રોજ ૧૦ મો, માહ ૮ મો યઝદેજરદી,

તા૦ ૨૧ મી એપ્રીલ ૧૯૦૭.

મર્હૂમ બાઈ સાહેબ

લેડી આવાંબાઇ

તે

નામદાર મર્હૂમ સર જમશેદજી જીજીભાઇ

પેહલા બેરોનેટનાં ધનીઆનીની

માનભરેલી યાદગારીને

આ

આવાંયશ્ત

બા માએની

એનાં તર્જુમો કરનારે

મોટાં માન સાથે.

અર્પણ કરી છે.

મુંબાઇ.

રોજ ૨૦ મો. માહ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યજદજરદી,

તારીખ ૭ મી જુલાઇ ૧૮૭૪.

બનામે ઇજદે બક્ષન્દએ મેહ્રબાંન્.

નેમો અહુરાઈ મજ્દાઈ!

નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઈબ્યો!

નેમો જરથુશ્ત્રહે સ્પિતામહે અષઓનો ફ્રવષેએ!

(નમાજ દાદાર અહુરમજદને! નમાજ અમેષાસ્પંદોને! નમાજ અશો સ્પિતમાન જરથોસ્તનાં ફ્રોહરને!)

દીબાચો.

આ આવાં યશ્તનો પ્રથમ ગુજરાટી તર્જુમો માર્હૂમ દસ્તુર એદલજી દારાબજી જામાસ્પ આસાજીનાએ, મુંબઇ મધે, યજ્દજર્દી સને ૧૨૦૨ તથા ઇસ્વી સને ૧૮૩૩ માં છપાવ્યો હતો. તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૩ માં ડાકટર સ્પીગલે જર્મન ભાષામાં સઘલા ખુર્દેઅવસ્તાના તર્જુમા સાથે છપાવ્યો; અને

તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૪ માં મઝકૂર જર્મન તર્જુમા ઉપરથી, શેઠ મીનોચેહરજી હોરમજજી કાંમાંજીની ખાસ ફર્માયશથી, ડાકટર સ્પીગલના સઘલા અવસ્તાના જર્મન તર્જુમા ઉપરથી, અંગ્રેજી ભાષામાં આર્થર હેનરી બલીક નામના વિદ્વાને, તર્જુમો કર્યોછે તેમાં આવ્યોછે; અને છેલ્લો વાંચનારાઓની આગલ હાલ જે રજુ કરવામાં આવેછે તેછે.

એ તર્જુમાઓ મધેના પેહલ્લા, યાને રૂહશાદ દસ્તૂર એદલજીવાલા તર્જુમામાં, પાછલાઓ સાથે સરખાવી જોતાં, ઘણો મોટો તફાવત જોવામાં આવશે. પણ આજ ૪૧ વર્ષ આગમજ, જે વખતે એ પુરાણી અને મર્હૂદ ભાષાનો અભ્યાસ અત્રે પેહલવીની મદદ વગર થઇ નહિ શકતો હતો, તે સાથે જેમ બીજા ચોકસ અવસ્તાના ભાગોનો પેહલવીમાં તર્જુમો થએલો છે તેમ એ

યશતનો પેહલવી કે ફારસીમાં તર્જુમો થએલો હાલસુધી જોવામાં આવ્યો નથી, તેવા વખતમાં, કોઇબી સાધનની મદદ વગર એ ભાષાંતર કરવાની કોશેશ કીધી છે તે કેટલેક દરજજે વખાનવા લાયક છે.

હાલના વખતમાં અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓને, યુરોપિઅન વિદ્વાનોના એ બાબદના અભ્યાસ તથા તેઓની કીમતી સોધોનો પુષ્કળ લાભ મલેછે, અને તે સાથે સારાં ભાયગે આજ નજદીક ૧૨ વર્ષ થયાં અત્રે મર્હૂમ નામદાર સર જમશેદજી જીજી-ભાઇ પેહેલા બારોનેટના મુબારેક નામની યાદગારી કાયમ રાખવાને, તે અમર નામી રૂહશાદનાં નામવર ધનીઆંની મર્હૂમ બાઇ-સાહેબ આવાંબાઇની ખાહેશથી, 'જંદ પેહ-લવી' મદરેસા ઊઘાડવામાં આવી છે, તેમાં અભ્યાસ કરનારાઓને મોટો લાભ મલેછે, તેવા વખતમાં **આગલા વખત કરતાં**

અવસ્તાના, સારા તર્જુમાઓ થઇ શકે એ સંભવિક છે. પણ સઉથી પેહલલાં જે ગ્રહસ્થે, મજકૂર યુરોપિઅન વિદ્વાનોએ કરેલા અવસ્તાના અભ્યાસનો, તથા તેઓએ કરેલી અમૂલ્ય સોધોનો ફાયદો, અને તેઓની એ બાબદનો, ફાઇલાલોજીના કાયદા પ્રમાણે, અભ્યાસ કરવાની સુધરેલી રીતી, અત્રેના અભ્યાસીઓમાં, દાખલ કીધી, અને તેઓને એ બાબદના અભ્યાસની ખાહેશ ઉત્પન્ન કરી ઘટતી મદદ કરવા સાથે તેઓને ઉત્તેજન આપ્યું, અને પોતાનો કીમતી વખત રોકી તેઓને અભ્યાસ કરાવ્યો તે, શેઠ ખુરશેદજી રૂસ્તમજી કામાજી છે. માટે હાલના વખતમાં, જેબી અવસ્તાના સારા અને ઘણે દરજ્જે શુદ્ધ તર્જુમાઓ, અત્રેના અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓ તરફથી કરવામાં આવે, તેનું માન મજકૂર સર જ૦ જી૦ જરથોસ્તી મદરેસા સ્થાપનારાં નામવર મર્હૂમ સર જ૦ જી૦ નાં ધનીઆની મર્હૂમ આવાંબાઇને તથા

એ ખાતાંના તરસ્તી સાહેબોને અને મજકૂર વિદ્વાન ગ્રહસ્થ—શેઠ ખુ૦ રૂ૦ કામાજીને ઘટે છે.

આ યશતનો તર્જુમો કરવામાં, મજકૂર મદરેસામાં કરેલા અભ્યાસનો, તેમજ મજકૂર ગ્રહસ્થ આગલ કીધેલા ખાનગી અભ્યાસનો, મેં લાભ લીધો છે; અને કેટલેક ઠેકાણે ડાકટર સ્પીગલ—બલીકવાલા અંગરેજી તર્જુમાની તથા ડાકટર યુસ્તી વાલી જંદ શબ્દકોષનીબી મદદ લીધી છે. અને એમાં દાખલ કરેલી આવાં યશત, પ્રોફેસર વેસ્તગાર્ડવાલાં તમામ અવસ્તાનાં નામીચાં દફતર ઉપરથી, અસલ પ્રમાણે છુટા છુટા ફકરાઓ સાથે તથા શુદ્ધ ઉચ્ચારે અને વિરામ ઇત્યાદિ ચિન્હો સાથે છપાવી છે. અને શરૂઆતમાં એ આખી યશતનો તથા સેવટે ચોકસ બાબદોનો, કેટલો એક અગતનો ખુલાસો આપ્યો છે, જે પઢનારા સાહેબોને, તેમજ અભ્યાસીઓને એક સરખી રીતે ઉપયોગી થાઇ પડશે.

હાલ સુધી ગુજરાતી અક્ષરે છપાએલાં અવસ્તાનાં નાંહાનાં કે મોટાં દફતરો, એકાદ બે વગર, ઘણાં અશુદ્ધ અને ગલત જોવામાં આવે છે, જે વિશે લંબાન કરવા કરતાં એટલુંજ જણાવવાની રજા લેઉં છું કે વાંચનારા સાહેબો, હાલ સુધી છપાએલાં ખુરદે-અવસ્તાના દફતરોમાં આવાંયશત આવી હોએ, તેનો આ સાથે મુકાએલો કરવાની જો તસદી લેશે તો તે પુસ્તકો કેટલાં અશુદ્ધ છે, તે વિશે તેમની સેહેજમાં ખાતરી થશે.

માટે અવસ્તા, અસલ માફક, શુદ્ધ ઊચ્ચારે ભણવામાં આવે એવા હેતુથી, એક તપાસ તરીકે આ ફકત આવાં યશતની નાંહની ચોપડી બાહેર પાડીછે, કે જો એનો સારો ફેલાવો થાએ અને શુદ્ધ ઉચ્ચારેજ પઢવાનો આપણાં લોકોમાં શોક વધે તો હવેથી એવીજ રીતે બીજા ખુરદે-અવસ્તાની ચોપડીઓ છપાવવામાં આવે. આપરા લોકોના મોટા ભાગને ગુજ-

રાતી જોડાક્ષર વાંચવાનો ઘણો મહાવરો નહિ હોવાથી, તથા ગુજરાતીમાં, અવસ્તાની ભાષામાં લખાતા ચોકસ અક્ષરો નહિ મલી આવવાથી, ગુજરાતી હરફો ઉપર ચોકસ નિશાનીઓ મુકવી પડે છે, તેથી વાંચનારાઓને ઘણો ગુંચવારો પડે છે, માટે જોડાક્ષરે લખેલી કેતાબોને તેઓ પસંદ કરતા નથી. પણ અવસ્તામાંજ જણાવવા પ્રમાણે અવસ્તાનો કોઇબી ભાગ સુદ્ધ ઉચ્ચારે, પદેપદ યાને કોઇબી રીતની ખામી વગર ભણવો જોયે. એ વિશે યજશનેનાં ૨૯ માં હાના ૭ માં ફકરામાં નીચે મુજેબનું ફર્માન મલેછે;

યસ્ચ મે અએતહ્યિ અહ્વ્હુ વો યત્ અસ્ત્વઇતિ, સ્પિતામ જરથુસ્ત્ર! બધાંમ્ અહુનહે વઇર્યહે દ્રેન્જયેઃ અપ રઓચ્ચયેઇતિ, યત્ વા નએમેમ્ યત્ વા થ્રિશૂમ્, યત્ વા ચથ્ રૂષેમ્, યત્ વા પઞ્ચ઼ઠહેમ્, પઇરિ દિમ્ તનવ અજેમ્ યો અહુરો મજ્દાઓ ઉર્વાનેમ્ હચ વહિશ્તાત્

અહ્નુહુઓતૂ, અવવઇત્ય બાંજસ્ચ ફ્રથરચ પઇરિ-તનુય યથ ઇમ્ જાતું.

ઉપલા ફકરાનો અર્થ.

સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર! જે શખ્સ આ દુન્યામાં મારા અહુનવરનો અર્ધો ભાગ, ત્રીજો ભાગ, ચોથો ભાગ અથવા પાંચમો ભાગ પઢતી વખતે ઓછો (યાને ખામી ભરેલી રીતે) પઢે તો તે શખ્સનાં રવાંનને, હું અહુરમજદ, બેહેશતમાંથી આ જમીનની લંબાઇ તથા પોહલાઇ જેટલું દૂર કરશ.

મજકૂર ફકરા ઉપરથી ખુલ્લુ જણાએચ કે અશુદ્ધ રીતે અવસ્તા ભણુવાથી આવી મોટી સજા ભોગવવી પડેછે. માટે બનતી કોશેશથી અવસ્તા શુદ્ધ રીતેજ ભણુવાની સર્વે જરથોશતીઓની ફરજછે.

ઉપર જણાવયા મૂજેબ ગુજરાટી જોડાક્ષર ઇત્યાદિની કરાકુટ ટાલવાને સઉથી સુતરો ઉપાય એજ છે કે અવસ્તા જે જુની ભાષાના

અક્ષરોમાં લખાયાછે તેજ ભાષાના અક્ષરોમાં ભણવા જોઇએ. એ ભાષાની લિપી, સઘલી લિપી ભાષાઓની કરતા ઘણીજ સેહેલી અને તદન ગુચવાડા વગરની છે, અને એ ભાષાનાં અક્ષરો ગુજરાટીની માફીક કટકા થઇને નહિ પણ અંગરેજી લિપીની માફીક, હમેશાં આખાજ લખવામાં આવેછે તેથી તેનું વાંચન ઘણુંજ સેહલું પડેછે. માટે જેમ સઘલા મહજબવાલાઓ પોતાની બંદગી કરવામાં જે ભાષામાં તેઓનો ધર્મ લખાયોછે તેજ ભાષાની લિપી વાપરેછે તેમ આપરા લોકોબી કરે તો બહુ સારૂં કે તેમ કરવાથી સઘલાઓને સેહલાઇથી શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવાને બની આવશે.

સેવટે આ પુસ્તક છપાવનાર તથા તર્જુમો કરનાર ઉમેદ રાખે છે કે એને સારો આશરો મલસે તથા એમાં જે ભુલચુક રહી ગઇ હોએ તે વિશે વાચનારા સાહેબો દરગુજર કરશે.

તે૦ હી૦ અકલેશવરીઆ.

ખુલાસો.

આ યશ્તનો અત્રે જે સામતો ખુલાસો આપ્યોછે તે, એ યશ્તમાં શું બાબદ સમાએલી છે તે જાણવાને, તેમજ એ ખુલાસો એક શાંકન્યાં તરીકે, ઉપયોગી થઇ પડશે.

જે લખાનમાં—કોઈબી જીસ્માની તથા રૂહાની કુદરતી શકિતઓ અથવા પદાર્થો, અને મીનોઈ રૂહોના ગુણો, તેઓથી દુન્યાને થતા ફાયદા તથા ગેર ફાયદા, અને તેઓથી દુન્યાને થતી સારી કે માઠી અસર ઈત્યાદિ સાથે, નેકીથી ચાલનારા નેક લોકોને થએલા તથા થતા ફાયદાઓનું, અલંકાર રૂપે, મજકૂર કુદરતી શકિતઓ અથવા મીનોઇ રૂહોને નર અથવા નારીનું રૂપ આપીને વર્ણન કર્યું હોએ, તેને **યશ્ત** એવાંનામે ઓલખવામાં આવેછે.

આ અર્દ્વીસુર અથવા આવાં યશ્ત તથા બીજી સઘલી યશ્તો લખવાનો જમાનો, એ યશ્તો અથવા બીજાં કોઈબી અવરતાનાંજ

લખાનો ઉપરથી, ચોકસ રીતે મુકરર થઇ શકતો નથી; પણ એ યશ્તોમાં આવેલી આગલા પાદશાહોની તવારીખ ઉપરથી નીચલી તર્ક બાંધી શકાએછે.

કેટલીએક યશ્તોમાં આગલા પેશદાદી તથા કયાની ટોલાના પાદશાહો તથા પેહલવાનોની, તેઓએ કરેલાં ખુબી ભરેલાં કામોની યાદી તરીકે, તવારીખ આવેલીછે. તેમાં પેશદાદી ટોલાના હુસેઓશંગથી તે કયાની ગુશતાસ્પ સુધીનાં પાદશાહોનાંજ નામો જોવામાં આવેછે. પણ તે પછીના કોઇ બીજા પાદશાહનું નામ જોવામાં આવતું નથી. એ ઉપરથી ધારવાને બની આવેછે કે એ યશ્તો પાદશાહ ગુશતાસ્પના વખત પછી તરતના જમાનામાં લખાવી જોઇએ. કેમકે જો ગુશતાસ્પનાં વખત પછી લાંબે વખતે લખાઇ હુતે તો તે વખતનાં જરથોશતી પાદશાહોનું કઇબી બયાન એ યશ્તોમાં જોવામાં આવતો, પણ આટલું તો ચોકસ છે કે એ યશ્તો,

ગાથા, વંદીદાદ, વીસ્પરદ અને યજશને લખાઇચુકા પછી લખાએલી છે.

આ યશતમાં અર્દ્વી નામે ઇરાનની સઘલી નદીઓ કરતાં ઘણીજ મોટી, સ્વચ્છ, સુંદર તથા ઉત્તમ ખાસીઅત ધરાવનારાં પાણી- વાલી એક નદીનું બયાન આવેલું છે. અને તેમાં એ નદીની લાયક વખાન, તેનાં પા- ણીના ગુણો અને તેની ખુબીઓનું અલં- કાર પ્રકારે બયાન કરેલું છે.

એ નદીની વખાન આખા ઇરાનમાં ઘણાં જુના વખતથી થતી એટલુજ નહિ પણ યુરોપનાં ચોકસ ભાગોમાં તથા બીજે ઘણે ઠેકાણે ફેલાવો પામી હતી. અને પાછલા વખતમાં એ નદીને તથા એ ઉપરના મુવક્કેલને **અનાહિતાને** નામે સઘલાઓ ઓલખતા હતા. પણ વંદીદાદની ૭ મી પરગરદમાં જણાવ્યા પ્રમાણે એનું અસલ નાંમ અર્દ્વીજ છે.

એ નદીનું થોરૂ ઘણું બયાન પેહલવી પુસ્તકોમાંબી જોવામાં આવેછે, તે ઘણું ખરૂ આ યશત ઊપરથીજ લીધેલું છે. દાદ સ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે એ અર્દ્વીસૂર નદી જે ઠેકાણે "હ્‌વંસ્પ–તોખમી" નામનું દરખ્ત આવેલું છે તથા જયાં સઘલી જાતનાં અને દવાદારૂનાં તરેહવાર ઝાડો આવેલાં છે, તે ઠેકાણે રહીને ઉપલાં સઘલી ઝાડોનાં મૂલ, તથા નીચે પડેલી ડાલી ઇત્યાંદિ સાથે આમેજ થઇને, તેનું પાણી બીજી સઘલી જગોએ પોહોચેછે. તેને લીધેજ તે પાણી નીરોગી તથા તંદરોસ્તી બખશનારૂ, અને બીજાં સઘલા પાણીઓથી ચહડતું ગણવામાં આવ્યું છે.

આ યશતમાં જે ફકત અર્દ્વી સૂર નદીની તથા તેનાં પાણીની સેફત કરવામાં આવી છે તે પાછલથી જે સઘલી નદીઓને તથા પાણીઓને લાગુ પાડવામાં આવી છે તે આગલા ઇરાનીઓ ખુરશેદ, આતશ, પાણી

ઇત્યાદી કુદરતની અતિ ઉપયોગી વસ્તુઓને કેબલા તરીકે અથવા તે પેદા કરનાર સાહેબની ઉમદા પેદાયશ તરીકે ગણી તેની સાંમે ઉભા રહીને બંદગી કરતા હતા તે ઉપરથી છે.

ઉપલી ઇરાનીઓની રીત મુજબ આગલા તથા હાલના હિંદુઓબી સૂર્ય, જલ, પૃથ્વી, વાયુ અગ્નિ, આકાશ, ચંદ્ર, અને ખરા ગુણ ધરાવનાર બ્રાહ્મણ એઓમાં ખુદાનું અંશ છે એવું માણી તેમની વખાણ કરતા હતાં તથા માન આપતા હતા; અને હાલ પણ તેમ કરે છે.

આ યશતના બધા મલી ૩૦ કર્દા, અને આગલા તથા પાછલા દીબાચાના ફકરા બાદ કરતાં, ૧૨૯ ફકરા છે. એ ૩૦ કર્દામાંના દરેકની સેવટે "અહે રય ખરેનંઘ-હચ" વાલો ફકરો પઢનારને પોતાને વાસ્તેની દુઆ ચાહવાને મુકેલો લાગે છે.

શરૂઆતમાં અહુરમજદ જરથોસ્તને અર્દ્વી સૂર નાં પાણીના ગુણોની વખાન કરવાને ફરમાવે છે—અને તેમ કરતાં એનાં પાણીથી ઉપજતી ખુબીઓનું બયાન ઘણી સરસ રીતે તથા હાલના સુધરેલા વખતને મલતુંજ કરેલું છે (ફ૦ ૧—૩). તે પછી સઘલી બીજી નદીઓ ઉપર તેની મોટાઈ, વેગ અથવા ઝડપ, મૂળ તથા મુખ, તેમાંથી નીકલતાં બીજાં હજારો નદી નાલાં, તેની લંબાઇ અને તેનું પાણી ઊનાલામાં તેમજ શિયાલામાં એક સરખી રીતે ઇરાણના ઘણાખરા ભાગોમાં પોહચે છે તે, તથા આ દુન્યાની આબાદીને માટે એ નદીનાં પાણીને બાફનાં રૂપમાં અહુરમજદ ઉંચે ચહડાવે છે—તે વીશેનું બયાન છે (ફ૦ ૩—૭.) અર્દ્વી સૂર નેક મુરાદથી, અને લોકો તરફની વખાનના શબ્દોની ખાહેશ રાખતી, તથા જે કોઇ તેની સેફત ગાએ તેને ભલો બદલો આપવાને જણાવતી અહુરમજદ તરફથી

આ પ્રુથ્વીપર આવે છે (ફ૦ ૭–૯). એ પછી અહુરમજદ (ફ૦ ૧૭-૧૯), હોશંગ (ફ૦ ૨૧—૨૩), જમશીદ (ફ૦ ૨૫–૨૭), જહાક (ફ૦ ૨૯–૩૧), ફરેદુન (૩૩–૩૫), કેરેશાસ્પ (ફ૦ ૩૭–૩૯), અફરાસ્યાબ (ફ૦ ૪૧–૪૩), કાઉસ (ફ૦ ૪૫–૪૭), કએખુશરો (ફ૦ ૪૯–૫૧), તુસ (૫૩–૫૫) તુરાની વેસેના છોકરાઓ (ફ૦ ૫૭–૫૯) વફરોન-વાજ (ફ૦ ૬૧–૬૫), જામાસ્પ (ફ૦ ૬૭–૬૯), "પોરૂધાક્તી" અને સાયુજદરીના છોકરાઓ (ફ૦ ૭૧–૭૩), નોજરનો વીશત-ઉરૂશ (૭૫–૭૭), ગોશત ફરિયાન (૭૯–૮૧), એઓએ ચોકસ મુરાદો ચાહવાને અર્દ્વી સૂરની વખાન કરી છે.

જહાક, અફરાસ્યાબ, અને વેસેના છોકરા-ઓએ ચાહેલી મુરાદ બુરી હોવાથી તેઓ તેમાં નીષ્ફળ થએલા જણાએ છે; અને બાકીનાઓની મુરાદ ભલી હોવાથી તેઓ તેમાં ફતેહ પામ્યા છે. એ ફકરાઓ ઉપ-

૨થી એઓની પેરીઘણી તવારીખ માલુમ પડે છે. અને તે ઘણીખરી સ્વર્ગવાશી ફીરદાશીતુસીનાં બનાવેલાં શાહનામાને મલતી આવે છે, અને તેથી એ નામવર શાએર પોતાના શાહનામામાં જે એહવું જણાવેછે કે બાસ્તાન નામામાં જેવું બયાન તેને મલ્યું છે તેહવુંજ તેણે લખ્યું છે તેના તે લખાનની સચ્ચાઇને ટેકો મલેછે. અને જે કેટલાએકો પેશદાદી ટોલામાંના કેટલાએક પાદશાહોની તવારીખને કલ્પીત કથા ધારેછે તેઓની ભુલ દેખાડી આપવાને એ તથા બીજી યશ્તોમાં આવેલી એ પાદશાહોની તવારીખ આપણને પુરતી રીતે મદદ કરેછે.

બીજું, જયારે જહાક, અફરાસ્યાબ, વેસેનાં છોકરાઓ અને અર્જાસ્પે ઇરાનીઓની રીતેજ બંદગી કરીછે તો તે ઉપરથી જણાયછે કે એ વખતે ઇરાણીઓ તથા તુરાનીઓ એકજ ધર્મ પાલતા હોવા જોયે અને

ધર્મનો તફાવત જરથોશતના વખતથીજ થવો જોગે.

આ પછી અહુરમજદ અર્દ્વી સુરને, આ દુન્યાની વૃદ્ધિ તથા આબાદી કરવાને તથા તેમ કરવાથી તેની કીર્તિ ફેલાવવાને આ સેતારાઓ ઉપરથી યાને આકાશ ઉપરથી આ પૃથ્વી ઉપર આવવાને જણાવે છે અને અહુરમજદના આ કેહેવાને તાબે થઇને અર્દ્વી સૂર આ પૃથ્વી ઉપર આવેછે (ફ૦ ૮૩-૮૬).

આ પછી અર્દ્વી સૂર તથા જરથોશત વચે વાતચીત થાએછે: અર્દ્વી સૂર જરથોશતને કેહછે કે અહુરમજદે તુને આ જિસમાની મખલુકાતનો 'રતુ' (ધર્મનો વડો) તરીકે પેદા કીધોછે, અને મને તે મખલુકાતની રક્ષાણ કરનારી તરીકે પેદા કરીછે તથા જેમ પશુને પશુવસ્ત્ર રક્ષાણ કરેછે તેમ હું મારા મહત્વથી સઘલી પેદાયશનું રક્ષાણ કરૂછુ (ફ૦ ૮૭).

આ પછી અર્દી સૂરનું મૂલ આકાશ ઉપ. રથીછે તેથી તેનો દરજજોબી ચહડતો છે માટે તેની બંદગી કેહવી રીતે અને કયારે કરવી તે વિશે જરથોશ્ત તેને સવાલ કરેછે અને તેનો જવાબ અર્દી સૂરથી મેલવેછે (૮૯–૯૦). અર્દી સૂરની ક્રિયા કરતાં તેને ભેટ આપેલી વસ્તુની ચાશની બુરા ઓએ, ચોકસ બુરા મરજવાલાઓએ તથા દશ્તાનવાલી ઓરતે નહિ ખાવી, તથા તે ક્રિયા રાતને વખતે યાને અઇવિસરૂથ્રેમ ગેહમાં નહિ કરવી* (ફકરો ૯૧ મો). રાતે કીધેલી અર્દી સૂરની ક્રિયા તે પસંદ કરતી નથી પણ તેહવી રીતે કીધેલી બંદગી બદ રૂહાને પોહોચેછે (ફ૦ ૨–૯૩).

---

* આપણા લોકોને એહવો વિચાર છે કે અર્દીસૂરની ક્રિયા અથવા બંદગી ઉપહિન ગેહમાં નહિ થઈ શકે; પણ વફરો નવાજે એની બંદગી ઉપહિન ગેહમાં કરી છે. તે પરથી જણાએછ કે ઉપહિનનાં વખતમાં અર્દી સૂરની બંદગી થઈ શકે.

'હુકર' નામનો પહાડ જે ઘણો બુલંદ તથા સુખ બખશનારો છે અને જેમાંથી અર્દ્વી સૂર નદી વેહછે તેની વખાન કરવાને અહુરમજદ જરથોશ્તને જણાવેછે (ફ્૦ ૯૪). મજદયસ્નાનો, હાથમાં બર્સમ પકડીને અર્દ્વી સૂરની સાંએ ઉભા રહીને તેની વખાન ગાય છે. હવોવ અને નોજરનાં ખાન્દાનવાલાઓએ તેની આરાધના કીધી. પેહલ્લાઓએ તેનેથી સુખ તથા આબાદી ચાહી અને છેલ્લાઓએ તેજ ઘોડા ચાહ્યા, એઓ પોતાની મુરાદ પામ્યા. પણ એઓમાં ગુશ્તાસ્પ સર્વથી ફતેહમંદ નિકળ્યો (૯૫-૯૬). અર્દ્વી સૂર નદીમાથી બીજી હજાર નદીઓ અને હજાર નાહાની નદીઓ વેહે છે—એમાંથી નિકલતી નાહાની નદી અથવા ઝરો, ૪૦ દીવસ સુધી એક જોરાવર અને તેજ ઘોડો મુસાફરી કરી શકે એટલો લાંબોછે—એઓમાંના કોઇ કોઇ ઝરા ઉપર સુન્દર, સો બારીવાલું, હજાર સ્થંભ-

વાલુ તથા બીજી ખુબસૂરત ચીજોથી શિંગારેલું ઘર બનાવેલુંછે (૯૮-૯૯).

અશો જરથોશ્તે, ગુશતાસ્પને પોતાંની દીન કબુલ કરવાની મુરાદથી અર્દ્વી સૂરને આરાધી-તેમાં તે ફતેહ પાંમ્યો (૧૦૧-૧૦૩). ગુશતાસ્પે તથા જરીરે તુરાની અર્જાસ્પ ઉપર ફતેહ મેલવવાને ચાહ્યું અને તેને ફતેહ મલી (ફ૦ ૧૦૫-૧૧૧). તુરાની અર્જાસ્પે ગુશતાસ્પ તથા જરીર ઉપર ફતેહ મેલવવાને અને ઇરાની લશ્કરનો નાશ કરવાને અર્દ્વી સૂરને આરાધી પણ તે પોતાની મુરાદમાં નિષ્ફલ થયો (ફ૦ ૧૧૩-૧૧૫ મો).

૨૮ માં ફરદાથી પાછુ અર્દ્વી સૂરનું બયાન શરૂ થાએછે:—

અર્દ્વી સૂરનું પાણી ઉત્પન્ન કરવાને અહુરમજદે ચાર કુદરતી શકિતઓ મુકરર કરીછે તથા ત્યાં વર્ષાદ ચાર જુદા જુદા આકારમાં પડેછે (ફ૦ ૧૧૭-૧૧૮). અર્દ્વી

સૂર સુણેરી **પદાન** બાંધી, હોમ, ગવ, ઇત્યાદિ ક્રિયાની સામગ્રી સાથે પોતાની વખાન કરનારને નેક બદલો આપવાને ચાહે છે (ફ૦ ૧૨૦-૧૨૧).

અહીં સૂરને એક સુંન્દર સ્ત્રીનું રૂપ આપ્યું છે—તેનો પોશાગ સુણેરી તથા ઉરચાં કપરાંનો છે—તેનાં કાણમાં સુન્દર લટકતી બાલી છે. તેની ગરદનમાં મણી સાથનો સુન્દર હાર છે—તેની કમર તંગ બાંધેલી છે જેથી તેની ખૂબસૂરતી ઘણી દીપક આપે છે—તેનાં માથાં ઉપર જવાહેરથી મઢી લીધેલું સુન્દર તાજ છે—તેના વસ્ત્ર ૩૦ સુન્દર બીવર જાનવરનાં ઘણાંજ ઊંચા, શુણેરી રૂપેરી પટાદાર ચામડાંનાં બનાવેલાં છે— (૧૨૩-૧૨૭).

હિયાં એ યશતનું સેવટ આવતું હોએ એવું લાગે છે. અને ૧૨૭ માં ફકરાથી તે

૧૨૯ માં ફકરા સુધી અહીં સૂર પાશેથી કોઇએ ચાહેલી મુરાદ અથવા દુઆ છે.

એ મુરાદ ચાહનારે પોતાને માટે બાદશાહી લાયક અસબાબ, લશકરની સફ તોરી શકે એવો બહાદુર ઘોડો તથા બહાદુર પેહલવાન અને ગુશતાસ્પે ફેલાવેલી દીનનો ફેલાવો કરવામાં, મદદ ચાહી છે. પણ એ દુઆ કોણે ચાહી છે તે જણાતું નથી.

એ પછી સેવટના દીબાચા સાથે એ યશતનું સેવટ આવે છે.

અદ્રી-સૂર ચષ્ટ.

(ક) ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઉ ! અષેમ્ વોહૂ (૧). *

(ખ) યનાંમે યજદાંન્ અહુર-મઝ્દ ખુદાએ અવજ્ની; ગુર્જે ખુરેહે અવ્જાયાદ્; અદ્રી સૂર બાંનુ બે-રસાદ્ !

(ગ) અજ્ હમા ગુનાહ પ-પતિત્ પષી-માંન-ઓમ્; અજ્ હર્વસ્તિન્ દુશ્મત, દુજ્હુખ્ત, દુજ્વર્શ્ત, મેમ્ પ-ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગુફ્ત્, ઉઇમ્ કર્દ્, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ્ બુન્ બૂદ્ એ-સ્તેદ્, અજ્ આંન ગુના-હા મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,

---

* 'અષેમ્ વોહૂ' તથા 'અહુનવર' નો તરજુમો' આ કેતાબની સેવટે આપેલો છે.

માએની.

(ક) દાદાર અહુરમજદની ખુશનુદી થાઓ!

(ખ) અહુર–મજદ ખોદા જે પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થએલો અને વૃદ્ધિ કરનાર છે, તેના નામની મદદથી (હું આ પઢવું શરૂ કરૂ છું); તેનું રોશન ખુરેહ (પ્રતાપ) વધો! અર્દી-સૂર-બાનૂં (આ બંદગી તરફ) પોહોચો!

(ગ) સઘલા ગુનાહો વિષે હું પશ્ચાતાપ કરી તેઓથી પાછો ફરૂ છું; તમાંમ બુરા વિચારો, બુરી વાણીઓ અને બુરાં કામો, જે મેં આ દુન્યામાં વિચાર્યા હોએ, જે હું બોલ્યો હોતું, જે મેં કાધાં હોએ, જે મારેથી નિપજયાં હોએ અને જેની શરૂઆત મારેથી થઇ હોએ, તે તમામ મનને લગતા, વચનને લગતા, કરણીને લગતા તનને લગતા અને રવાનને લગતા, આ દુન્યાને લગતા અને મીનોઈ જેહાનને લગતા ગુનાહો

તની વ રવાંની, ગેતી-ગ્રાનોઆંની, ઉખે ! અ-વાખ્શ પષીમાંન પ સેગત્રની પ-પતિત-હોમ.

(૪) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ તરોઇદીતે અઙ્રહે મઇન્યેઉશ હ્બ્થ્યાવર્સ્તાંમ્ ચ્યત્ વરના ફ્રેષોતેમેમ.—સ્તઓમિ અષેમ્ વોહુ (૩).

(૬) ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રશ વીદ-એવો અહુર-ત્કએષો ;

માટે, ઓ સાહેબ! તું માફ કર; ત્રણ વચનોથી (યાને મનશ્ની, ગવશ્ની અને કુનશ્નીથી) પતેત કરી તેઓ વિષે હું પશ્ચાતાપ કરૂં છું.

(૪) દાદાર અહુર-મજદને ખુશાલ કરવાને માટેની અને ગના-ગાનોનો તિરસ્કાર કરવાને માટેની, રાસ્તીનાં કામ કરનારાઓની જે ખાહેશ છે તે બીજી સઘલી ખાહેશોથી ઘણીજ ચહડતી છે.—હુ 'અષેમ્ વોહુ' ને વખાનુ છું.

(૬) હું, મજદની પરસ્તેશ કરનાર, જરથોસ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર, દેવના તરીકાથી દૂર રેહનાર અને અહુરમજદી તરીકા મૂજેબ ચાલનાર તરીકે એકરાર કરૂં છું.

(હાવન ગેહ.)

(૫) હાવનેએ અષઓને અષહે રથ્વે યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, સાવઙ્‌હેએ વીસ્યાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચઃ

(રપિથ્વન ગેહ.)

(૬) રપિથ્વિનાઇ અષઓને અષહે રથ્વે યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, ફ્રાદત્‌-ફ્‌ષવે જંતુમાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચઃ

(ઉજેરન ગેહ.)

(૭) ઉજયેઇરિનાઇ અષઓને અષહે રથ્વે યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, ફ્રાદત-વીરાઇ દખ્યુમાઇચ અષઓને અષહે રથ્વે

(હાવન ગેહ.)

(ચ) અશો અને ખાલેસીનાં વખત હાવન કે જેમાં સાવઙ્હિ (યાને નફો હાસેલ કરવાનું અથવા વ્યાપારનું) અને "વીસ્ય" (યાને મોહલ્લાનાં વડાનું) કામ ચાલેછે—તે વખતમાં :

(રપિથ્વન ગેહ.)

(છ) ખાલેસ અને પવિત્રાઈનાં વખત રપિથ્વનમાં કે જે વખતે 'ફ્રાદત્ફશુ' (યાને પશુઓને આરામ આપવ'નુ) અને 'જન્તુમ' (યાને ગામને લગતા વડા અથવા હાકેમ) નું કાંમચાલેછે—તે વખતમાં :

(ઉઝીરન ગેહ.)

(જ) પવિત્ર અને ખાલેસીનાં વખત ઊઝીરન કે જેમાં 'ફ્રાદત્-વીર' (યાને માનસોને કામથી પરવારી આરામ લેવાનુ) અને 'દખ્યુમ' (યાને શેહેરનાં વડા અથવા પાદશાહ) નું કામ

યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ:—

(ક) અરેદ્વયાઉ આપો અનાહિતયાઉ અષ-ઓન્યાઉ, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓ-થ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ; "યથા અહૂ વઇર્યો" જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે; "અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચા" ફ્રા અષવ વીદ્વાઉ મ્રઓતૂ.

[૧] ૧ મ્રઓત્ અહુરો મજ્દાઉ સ્પિતમાઇ જરથુસ્ત્રાઇ: યજએશ મે હીમ્, સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર ! યાંમ્ અર્દ્‌વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, પેરેથૂ-ફ્રાકાંમ્, બએષજ્યાંમ્ વીદએવાંમ્, અહુરો-તકએષાંમ્, યેસ્ન્યાં-મ્ અહુઉહે અસ્ત્વઇતે, વહ્યાંમ અહુઉહે અસ્ત્વ-ઇતે, આધૂફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્, વાંથ્વો ફ્રાધ-

ચાલે છે—તે વખતમાં:—

(ક) નિર્મલ અને અશો અર્દીસૂરની ખુશનુદીને માટે તેની આરાધના કરવાને, તેની ખુબીઓ ગાવાને, તેને ખુસ્તુદ કરવાને અને તેની વખાન કરવાને, જોતા (ક્રિયા કરનાર) મને "યથા અહૂ વઇર્યો" (એ ભેદી વાકય) કેહે; "અથા રતુશ અષાત્-ચિત્ હચા" (એ ભેદી વાકય) જે અશો અને વિદ્વાન છે તે બોલે.

[૧] ૧ અહુર-મજદે સ્પિતમના ખાન્દાનના જરથોસ્તને કહ્યું કે—અપે સ્પિતમાન જરથોસ્ત! મારી જે અજમતી (પ્રતાપી), નિર્મલ, પોહળી વેહેતી, તંદરોસ્તી આપનારી, દેવથી જુદી (ગલીચી અથવા રોગોને દુર કરનારી), અહુરમજદના તરીકા મુજબ ચાલનારી (દુન્યાને પવિત્ર રાખવાની ખોદાની જે મુરાદ છે તે બર લાવનારી), હસ્તી ધરાવનારાઓને વખાનવા લાયકની, હસ્તી ધરાવનારાઓને ખુબી ગાવા લાયકની, જીંદગીને સુખ આપનારી

નાંમ્ અષઓનીમ્, ગએથો-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્, ક્ષએતો-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્, દહ્યુ-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્ ;—

૨ યા વીસ્પનાંમ્ અર્શ્નાંમ્ ક્ષુદ્રાઓ યઓજ઼્દથાઇતિ, યા વીસ્પનાંમ્ હાઇરિશિનાંમ્ ઝાંથાઇ ગરેવાંન્ યઓજ઼્દથાઇતિ, યા વીસ્પાઓ હાઇરિશીશ્ હુઝામીતો દધાઇતિ, યા વીસ્પનાંમ્ હાઇરિશિનાંમ્, દાઇતીમ્ રથ્વીમ પએમ અવ બરઇતિ.

૩. મસિતાંમ્ દૂરાત્ ફ્રસ્રૂતાંમ્; યા અસ્તિ અવવઇતિ મસો યથ વીસ્પાઓ ઇમાઓ આપો યાઓ ઝેમા પઇતિ ફ્રતચન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ હુકઇર્યાત્ હચ બરેઝન્હત અવિ ઝ્રયો વોઉરુ-કષેમ્.

૪ યઓઝેન્તિ વીસ્પે કરનો ઝ્રયા વોઉરુ-કષયા' આ વીસ્પો મઇધ્યો યઓઝઇતિ, યત્ હીશ્ અવિ

અશો, ટોલાંને ફરાખી આપનારી અશો, જગતને ફરાખી બખશનારી અશો, માલ મિલકત (અથવા દોલત)ની વૃદ્ધિ કરનારી અશો, અનેદેશોને આબાદ કરનારી અશો છે તે અર્દ્વી (નામની નદી)ને તું વખાન.

૨ (જે અર્દ્વી સૂર)સઘલા પુરૂષોના વીર્યને સ્વચ્છ કરેછે; જે તમામ જનનારી માતાઓના જન્મ આપવાને માટેના ગર્ભાને પવિત્ર કરેછે; જે તમામ જનનારીઓને સેહેલાઈથી જન્મ આપવાનું બખશે છે; જે તમામ જનનારીઓને ઘટતે વખતે દુધ બખશે છે.

૩ જેની મોટી વખાન દુરના દેશો સુધી ફેલાએલી છે; આ જમીન ઉપર જે તમામ નદીઓ વેહે છે તેઓનાં જેટલી તે (એખલીજ) મોટી છે, તે હુકઇર્ય પાહડમાંથી વોરૂ-કશ દર્યા તરફ પૂર જોસથી વેહે છે.

૪ (તે પાહડમાંથી વેહતાં પાણી) તમામ કીનારાઓને વોરૂ-કશ દર્યા સાથે જોડે છે, અને તમામ વચલા ભાગનેઓ ઘેરી લેછે; જે જે ભાગ તરફ પ્રતાપી અને નિર્મલ અર્દ્વી વેહે છે તે ભાગને

ફ્રતચઈતિ, યત્ હીશ્ અવિ ફ્રઝ્ગરઈતિ અર્દ્વી સૂર અનાહિત; યેહ્હે હજન્રેમ્ વઈર્યનાંમ્ હજન્રેમ્ અપઘ્ઝારનાંમ્, કસ્ચિત્ચ અએષાંમ્ વઈર્યનાંમ્ કસ્ચિત્ચ અએષાંમ્ અપઘ્ઝારનાંમ્, ચથ્વરેસતેમ્ અયરે-બરનાંમ્ હ્વસ્પાઈ નઈરે બરેમ્નાઈ.

૫ અડ્હાઓસ્ચ મે અએવહ્હાઓ આપો અપ-ઘ્ઝ્નરો વીજસાઈતિ વીરપાઈશ્ અવિ કર્ષ્વાંન્ યાઈશ્ હપ્ત; અડ્હાઓસ્ચ મે અએવહ્હાઓ આપો હમથ અવ બરઈતિ હાંમિનેમ્ચ જ્યનેમ્ચ; હા મે આપો યૌઝ્દધાઈતિ, હા અર્ષ્નાંમ્ ખ્શુદ્રાઓ, હા ખ્શથ્રિનાંમ્ ગરેવાંન્. હા ખ્શથ્રિનાંમ્ પએમ.

૬ યાંમ અજેમ્ યો અહુરો મઝ્દાઓ હુજવરેન ઉઝ્બઈરે ફ્રદથાઈ નમાનહેચ વીસસ્ચ ઝન્તેઉશ્ચ દહ્યેઉસ્ચ પાથ્રાઈચ હરેથ્રાઈચ અઈવ્યાખ્શ્ત્રાઈચ નિપાતયએચ નિશહ્હરેતયએચ.

તે આબાદ કરે છે; જેમાંથી નદીઓમાંની હજારો નદીઓ અને નાલાંઓમાંનાં હજારો નાલાંઓ નીકલે છે; તે નદીઓમાની કોઈબી નદી અથવા નાલાંઓમાંનુ કોઈબી નાલું, એક તેજ ઘોડો રાખનાર અશ્વાર મરદને ચાલીસ દીવસની મુશાફરી કરવા જેટલું લાંબું છે.

૫ આ મારી એક નદીનું (એક એક) નાલું તમામ હફ્ત-કેસ્વર જમીન તરફ ચોમેર પોહોચે છે; આ મારી એક નદીનું પાણી ઊનાલામાં તેમજ શિયાલામાં એક સરખી રીતે પુર પડેછે; તે મારી નદીનું પાણી મરદોના વીર્યને, બાનુઓનાં ગર્ભસ્થાનોને અને માતાઓનાં દુધને પવિત્ર કરેછે (અથવા શક્તિ બખશે છે).

૬ જે નદીને, હું જે અહુરમજદ છું તેણે, ઘરની, મોહલ્લાની, ગામની અને દેશની વૃદ્ધિ, સંભાલ, રક્ષણ, નિગેહબાની, મહાફેજત અને પોષણને માટે, પુષ્કલ ગોલ કટરાઓ (ટીપાંઓ)-નાં આકારમાં, ઉત્પન્ન કીધી:

૭ આઅત્ ફ્રમ્રુસત્, જરથુસ્ત્ર! અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ દથુષત્ મજદાઓ; સ્તીર વા અઝ્હેન્ બાજવ અઉરુન અસ્પો-સ્તઓ-યેહીશ્; ફ્રા સ્તીર જઓષ, સ્પિતમ! અઉર્વૈઘતિ બાઝુ-સ્તઓયેહિ, અવત મનઙ્હ મઝનિશ્ન:

૮ કો મામ્ સ્તવાત્, કો યજાઇતે હઓમવઇ-તિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો, જઓથ્રાબ્યો, યઓઝ્દાતાબ્યો, પઇરિ-અઙ્હરતાબ્યો; કહ્માઇ, અજેમ્, ઉપઙ્હચયેનિ, હચિમ્નાઇચ અનમનાઇચ ફ્રારઙ્હાઇ હુમનઙ્હએચ.

૯ અહે રય ખરેનઙ્હચ તાંમ્ યજાઇ સુરુન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયસ્ત યસ્ન, અર્દ્વીમ સૂરાંમ્ અનાહિતામ્ અષઓનીમ્ જઓથ્રાબ્યો; અન બુયા‌ઉ જવનો-સારત, અન બુયાઉ હુયસ્તતર, અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! હઓમ યો ગવ

૭–ત્યારે, અએ જરથોસ્ત! નિર્મલ, સુંદર અને સફેદ તથા ઘોડાના જેવી મજબૂત બંધે બાજુવાલી અર્દ્વી સૂર હું પેદા કરનાર અહુરમજદથી આગલ વધી (યાને મીનોઈ જેહાનમાંથી આ ફાની દુન્યામાં આવી);* ત્યારે, હે સ્પિતમ! તે સુંદર અને મજબૂત બાજુવાલી ખુશી સાથના મન સાથે આ પ્રમાણે વિચારતી આગલ વધી:—

૮ કે "કોણ મને વખાણેચ, કોણ હોમ સાથનાં, ગોમ સાથના, સાફ કીધેલા અને ઉભાતા (અથવા ગાલી કાહરેલા) જોરો (ક્રિયાનાં સાગાન) વટે મને આરાધેચ; કયા ઈમાનદાર, એકસરખા વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હુ મદદે જાવું."

૯ તેણીનાં તેજ અને પ્રતાપને લીધે તે નિર્મલ અને અશો અર્દ્વી સૂરને, ક્રિયાની સામગ્રીઓથી હું પ્રખ્યાત યજશનેવટે આરાધું, અને તેનીને સારી રવેશે ઈજેલી યજશનેથા હું આરાધું; એ

---

* જુવો ફકરો ૮૫ મો.

બરેસ્મન, હિઝ્વા-દઙ્હઙ્હ, માંથ્રચ, વચ્ચ, શ્ય-ઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ, અર્શુખ્દએઇબ્યસ્ચ, વાઘ્ઝિબ્યો; યેઙ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વઙ્હો, મઝ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા યાઓઙ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યઝમઇદે.

[૨] ૧૦ યજએશ મે હીમ્ સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર! (જાવત) દઙ્હુ-સાષનાંમ્ અષઓનીમ. (૧ લા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧ યા પઉર્વ વાએ વન્ઘઇતિ, આંખ્નાઓ દ્રજ્ઇતિ વાષહે; અહ્મ વાએ વન્ત્રેમ નરેમ્ પઇતિશ્મરેન્ત, અવત્ મનઙ્હમઇનિન્ત:—"કો માંમ્ સ્તવાત્, કો યજાઇતે, હુઓમવઇતિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો, જઓથ્રાબ્યો, યઓજ્દાતાબ્યો, પઇરિ-અઙ્હસ્તાબ્યો

નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! એથી (મારી નેક દેલથી કીધેલી આરાધનાથી) તું આ મારા બોલાવવા તરફ ચહવાએલી થજે, તથા એ (મારી આરાધના) થી તું વધારે આરાધના પામેલી (પ્રસન્ન) થજે; જે હોમ કે ગવ્ન તથા બરસમ સાથનો છે અને જે મન, વચન અને કરણી સાથની જબાનની દાનેશ વતે, અને જે જોરોને માટે રાસ્ત સખુનોથી તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વતે (અર્દ્વી સૂરને હું આરાધુંછું); હસ્તી ભોગવનારાઓ મધ્યેથી, જે કોઈ, આરાધના કરવામાં વધારે ભલોછે, તેનો જાણનાર (અથવા શિખવનાર) અહુરમજદ પોતે છે,—તેઓમાંનાં નર અને નારીઓને હમો વખાનીએચ.

[૨] ૧૦-એ ફકરાનો તરજુમો પેહલા ફકરા પ્રમાણે છે, તે જુવો.

૧૧ જે, ગાડીમાં બેશી, આગલ જાએચ, તે ગાડીની લગામો, પકડેચ; તે ગાડીમાં જતી, માણુસોને યાદ કરતી મનમાં આ પ્રમાણે,

કહ્માઇ અજ્ઞેમ્ ઉપઙ્હચયેનિ હચિમ્નાઇચ, અનમ-નાઇચ, ફ્રારઙ્હાઇ, હુમનઙ્હએચ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ -તા- તાઉરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજેબ.)

[૩] ૧૨ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનામ્ અષઓનીમ્ (૧ લા ફકરા મુજેબ.)

૧૩-યેઙ્હે ચથ્વારો વસ્તાર રપએત વીરપે હમ-ગઓનાઙ્હો, હમ-નાફ્એને, બેરેજન્ત, તઉ-ર્વયન્ત વીરપનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્ ત્બએષાઙ દએવ-નાંમ્ મખ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ -તા- તાઉરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજેબ).

[૪] ૧૪ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનામ્ અષઓનીમ્ (પેહલા ફકરા મુજેબ).

૧૫ અમન્રઇતીમ્ ક્ષોઇથ્નીમ્ બેરેજઇતીમ્ હુર-

વિચારતી આગલ વધેચ: કે "કોણ મને વખાનેચ ઇત્યાદિ" (જુવો ફ૦ ૮ મો); તેણીના તેજ પ્રતાપ-ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૩] ૧૨-(પેહેલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૩—જેણીના ચાર ઘોડાઓ સફેદ, સઘલા એકજ રંગના, એકજ બુન્યાદના, બુલંદ અને સઘલા દ્વેષ રાખનારા દેવોના, બુરાં માનસોના, જાદુગરોના, પરીઓના, સાતર, કવિ અને કરપન લોકોનાં દ્વેષોને ટાલનારા છે.—તેણીના તેજ પ્રતાપ—ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૪] ૧૪—(પેહલા ફકરા મૂજેબ).

૧૫—તે હિમ્મતવાલી (પુરજોરથી વેહેતી) બુલંદ અને સુદંર બાનુને (ઓ જરથોસ્ત ! તું એ આરાધવી જોયે); જેણીનાં વેહેતાં પાણીઓ

ઓઘાંમ્; યેઙ્હે અવવત્, અસ્નાઅત્ચ ક્ષપ્નાઅત્ચ, તાતાઙ્ આપો અવબરેત્તિ, યથ વીસ્પાઙ્ ઇમાઙ્ આપો, યાઙ્ જેમા પઇતિ ફ્રતચત્તિ; યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ —તા— તાંઉરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજેબ).

[૫] ૧૬ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દહ્-હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપએનીમ્ (૧ લા ફકરા મુજેબ).

૧૭ તાંમ્ યજત યો દધ્વાઙ્ અહુરો મઝ્દાઙ્ આઇર્યેને વએજહિ વઙ્હુયાઙ્ દાઇત્યયાઙ્, હઓમ યો ગવબરેસ્મન, હિઝ્વો-દઙ્હ્હ, માંથચ વચચ શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

૧૮ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્હિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્ હાચયેનિ પુથ્રેમ્, યત્

રાત અને દીવસ એટલાં જારી વેહેછે કે જેટલાં આ જમીન ઉપરની સઘલી નદીઓનાં પાણીઓ વેહેછે; અને જે આર્દ્વી સૂર ઘણીજ જહડપથી વેહેછે.—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદી (૯ માં ફકરા મુજેબ).

[૫] ૧૬—(પેહેલા ફકરા મુજેબ).

૧૭—તેણીને પેદા કરનાર અરહુમજદે, વેહુદાઇતી નદીવાલાં ઈરાનવેજમાં, જે હોમ કે ગવ અને બરસમ સાથનોછે અને જે મન, વચન અને કરણી સાથની જુબાનની દાનેશ વતે, અને જે જોરોને માટે રાસ્ત બોલાયલા સખુનોથી તયાર કરવામાં આવ્યોછે—તે વતે વખાંની.

૧૮—તેથી (તે આરાધનાનાં બદલામાં) તેણે તેનીથી આ ચાહ્યું કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સુર! મને આ ફાયદો તું બખશ કે હું પોરૂશસ્પના પુત્ર અશો તથા રાસ્ત જરથોસ્તને, દીનના વિચાર

પોઉરૂષસ્પહે, અષવનેમ્ જરથુશ્ત્રેમ્, અનુગતેએ દએનયાઓ, અનુખ્તેએ દએનયાઓ અન્વશ્તેએ દએનયાઓ."

૧૯ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હુધ જઓઓ-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યજેમ્નાઇ, જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્ આયપ્તેમ્. અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ મા ફકરા મૂજેબ).

(૬) ૨૦ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્.

૨૧ તાંમ્ યજત હઓષ્યઙ્હો પરધાતો, ઉપ ઉપંઘ્દે હરયાઓ, સતેએ અસ્પનાંમ્ અર્ષ્નાંમ્, હજઙ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્.

૨૨ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ્, "દજહિ મે વઙ્ઉહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્, ઉપંમેમ્ ક્ષથ્રેમ્, બવાનિ, વીસ્પનામ્

પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે ચલાવું.

૧૯—તે મુરાદ બખશનારી, નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે હમેશાં જોર લઇ જનાર, ભેટ આપનાર, ઇજનાર અને મુરાદ ચાહનારને તે મુરાદ બખશી. તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૬] ૨૦—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૧—તેણીને પેશદાદ (ઇનસાફમાં પેહલા) હોશંગે, અલબુર્જ પાહડની નીચેની જગા ઉપર, જવાંન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૨૨—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી,—કે "ઓ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેગંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું તમામ દેશોના દેવો, બુરા માનસો, જાદુ-

દખ્યુનાંમ્, દએવનાંમ્, મષ્યાનાંમ્ચ, યાત્વાંમ્
પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ;
યથ અજેમ્ નિજનાનિ, દ-થ્રિષ્વ, માજઇન્યનાંમ્
દએવનાંમ્, વરે-યનાંમ્ચ દ્રવતાંમ્."

૨૩ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
આર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ,
યજેમ્નાઇ, જઈધ્યન્તાઈ, દાથ્રિશ્ આયપ્તેમ્.—
અહે રય ખરેનડ્હચ (૯ મા ફ૦ મૂજેબ).

[૭] ૨૪ યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્ (૧ ફકરા મૂજેબ.)

૨૫ તાંમ્ યજંત, યો વિમો ક્ષએતો હ્વાંથ્વો,
હુકઇર્યાત્ હચ બરેજડ્હત્, સતેએ અસ્પનાંમ્ અર્પ-
નાંમ્, હજડ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્.

૨૬ આયત્ હીમ્ જઈધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ્,
"હજ્દિ મે વડ્હુઇદ્વિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે

ગરો પરીઓ, સાતર, કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી ચહડતી પાદશાહી મેલવું; અને માઝંદરાની દેવોનાં તથા ગેલાંની પાપીઓના બે તૃતીયાંશ દેવો તથા પાપીઓનો હું નાશ કરૂં.

૨૩—તે સદા ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર આરાધનાર અને મુરાદ ચાહનારને મુરાદ બખ્શનાર અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તેની તે મુરાદ બખશી.—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૭] ૨૪—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૫—તેણીને નેક ટોલાવાલા (બોહોલી રૈયત તથા ગાવ ગોસ્પંદ ધરાવનારા) જમશીદે હુકર પાહડની ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોસ્પંદોથી,-આરાધી.

૨૬—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી,

યથ અજેંમ, ઉપેમેંમ ક્ષથ્રેંમ, બવાનિ, વીરપનાંમ દખ્યુનાંમ; દએવનાંમ મષ્યાનાંમચ, યાથ્વાંમ પઈરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ કઓયાંમ કરપ્નાંમચ; યથ અજ્રેંમ ઉજ્‌જસાનિ હચ દએવએઇબ્યો, ઉયે ઇસ્તીશ્ચ સઓકાચ, ઉયે પ્યઓનીચ વાંથ્વાંચ, ઉયે થ્રાંફ્રચ ફ્રશસ્તિશ્ચ."

૨૭ હથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ આર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઈ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઈ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્ આયપ્તેંમ.—**અહે રય ખરેનઙ્હચ** (૯ માં ફકરા મુજબ).

[૮] ૨૮ યજઅેશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાચેનાંમ્ અપઓનીમ્. (૧ લા ફકરા મૂજબ.)

૨૯ તાંમ યજત અજ્રિશ્ થ્રિ-જફ્રાઙ દહાકો બવ્રૈઇશ્ પઇતિ દઙહઓયે, સતેઅે અસ્પનાંમ અર્શનાંમ, હજઙ્રે ગવાંમ, બએવરે અનુમયનાંમ

કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને આ મુરાદ તું બખશ કે હું તમામ દેશોના દેવો, પાપી માનસો, જાદુગરો પરીઓ તથા સાતર, કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી સરસ પાદશાહી મેલવું; અને દેવોના અખ્ત્યારમાંથી-દોલત તથા ફાયદો એ બંધે ચીજ, વૃદ્ધિ અને ટોલુ એ બંધે ચીજ, અને તૃપ્તિ તથા કીર્તિ એ બંધે ચીજને હું છીનવી લેવું (યાને મારે તાબે કરૂં)."

૨૭—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે)

(૮) ૨૮—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૯—તેણીને ત્રણ જુઆન ધરાવનાર અજ઼િદહાકે (જહાકે) બાબુલના (બેબીલોન) દેશમાં જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, નાહાંનાં ગોસ્પદોમાંનાં દસ હજાર ગોસ્પંદોથી—આરાધી.

૩૦ આઅત હીમ જધ્યત, અવત આયપ્તેં-મ, દજ઼્દિ મે વઙરૂહિ સેવિશ્ને અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજ઼ેમ અમધ્યાં કેરેનવાનિ વીસ્પાઇશ. અને કર્પવાંન, યાઇશ઼ ઉમ.

૩૧ નોઇત અહ્મ઼ઈ દથત. તત અવ.ત આયપ્તેંમ, અર્દી સૂર અનાહિતઃ—ગહે ૨૫ ખ્શ્નઓત્ર (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

(૯) ૩૨ યજ઼એશ મે હોમ (જાત) દહુ-ફ્રાયનામ અપઓનીમ (૧ લા ફકરા મુજબ).

૩૩ તાંમ યજત વીસો પુથ્રો આથ્વ્યાનોઇશ વીસો સૂરયાઙ થ્રએતઓનો, ઉપ વરેનએપુ ચથ્રુ-ગ-ઓશએપુ, સતેએ અસ્પનાંમ અર્પ્નાંમ, હજ઼ંઙ્રે ગવાંમ, બએવરેં અનુમયનાંમ.

૩૪ આઅત હીમ જધ્યત અવત આયપ્તેંમ,

૩૦—તેથી તેણે તેણીની પાશે ચાહ્યું કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તુ મને આ ફાયદો બખશ કે હું આ સઘલા સાતે ખંડોને માનસો વગરના (ઊજડ, વેરાન) કરૂં."

૩૧—તેને તે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૯] ૩૨—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૩૩—તેણીને બહાદુર ખાંન્દાનનાં આતપિનનાં ખાંન્દાની પુત્ર ફરેદુને ચારગોશાવાલાં વરેન (ગેલાંન શેહેર)માં જવાંન ઘોડાઓમાંના સો જવાન ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની દસ હજાર ગાવોથી અને નાંહાનાં ગોસ્પંદોમાંના દસ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૩૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "ઓ ભલી,

દઝ્દિ મે વઙ્‌હુઇ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઓ અઝીમ્ દહાકેંમ્ થ્રિ-ઝફ્નેમ્ થ્રિ-કમેરેધેંમ્ ક્ષ્વશ-અષીમ્ હઝંઙ્ર-યઓક્તીમ્ અષઓજઙ્‌હેંમ્, દએવીમ્ દ્રુજેંમ્ અઘેંમ્ ગએથાવ્યો દ્રવન્તેમ્, યાંમ્ અષઓજસ્તેં-માંમ્ દ્રુજેંમ્, ફ્રચ-કેરેંન્તત્ અઙ્રો મઇન્યુશ્, અવિ યાંમ્ અસ્ત્વઇતીમ્ ગએથાંમ્, મહર્કાઇ અષહે ગએથનામ્, ઉત હે વન્ત અજાનિ સવઙ્‌-હવાચ એરેંનવાચ, યોઇ હેંન્ કેહ્ર્પ, સ્રઓશ્ત જજાઇતે ગએથ્યાઇચ, યોઇ અબ્દોતેંમે."

૩૫ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેમ્.—

અહે રય ખરેનઙ્‌હચ (૯ મા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬ યઝ્‌એશ મે હીમ્ (જાવત)

ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું ત્રણ જબાનવાલા, ત્રણ માથાંવાલા, છ આંખવાલા, હજારગણું કુવત ધરાવનારા (યુકતીવાલા), પુરતાં કુવતવાલા, આ મખલુકાતને માટે બુરા તથા નુકસાંન કરનાર દુરવંદ, તથા પુરતાં કુવતવાલી અને નુકસાન કરનારી દેવી કે જેને ગનામીનોએ અશોઇની પેદાએશોમાંની જીસમાની પેદાયશનાં નાશને માટે પેદા કીધીછે તેણીનાં જેવા (અથવા તેને લગતા), અજિ઼ દહાકને મારનારો (જીહીતી લેનારો) થાતું; અને સવડ્હુવાચ (શેહેર્નાઝ) અને એરેનવાચ (અર્નવાજ) નામે તેની બે પિયારીઓ, જેઓ આ દુન્યામાં જન્મ લેતી સ્ત્રીઓમાં ઘણાંજ સુંદર બદનવાલી છે, અને જેઓને ઘણીજ છુપી જગોમાં રાખવામાં આવીછે, તેઓને હું મારા હાથમાં લાવું (અથવા મેલવું).

૩૫—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

દરૂ-હુ-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૩૭ તાંમ્ યજત નરેં-મનાઓ કેરેંશાસ્પો પસ્ને વરોઇશ્ પિસનઙ્હો, સતેઓ અસ્પનાંમ્ અર્પનાંમ્ હુજઙ્રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૩૮ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઓ ગન્દરેંવેંમ્ યિમ્ જઠરિ-પાષ્નેમ્, ઉપ યઓઝેંન્તિ કરન્ જ્રયઙ્હ વોઉરુ-કષય, આતચાનિ સૂરેમ્ નમાનેમ્ ફ્રવતો, યત્ પથનયાઓ દૂરએ-પારયાઓ."

૩૯ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્-અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ્ જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથિશ્, આયપ્તેંમ્—અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે)

૩૭—તેને બહાદુર મનના કેરેશાસ્પે પિસન કૂંડ નદીનાં કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૩૮—તેથી (ઇજ્વાનાં બદલામાં) તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ, અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું સુણેરી એડીવાલા ગન્દર્વ દેવને વોરૂકષ દર્યાના કીનારાની નજદીક મારનાર (ફતેહ કરનાર) થાઊં, અને તે ખુરાનાં પોહલાં, ગોલ અને નહિ પસાર કરી શકાએ એવી જગા ઉપર આવેલાં (મેહનતથી પોહોંચી શકાએ એવાં) મજબૂત ઘર તરફ પોહોચનાર થાઊં."

૩૯—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦ યજએશ મે હીમ (જાવત) દઙ્‌હુ-ક્રાઘનાંમ્ અપઓનીમ. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૪૧ તાંમ્ યજત, મઇર્યો તૂઇર્યો પ્‌ર‌ઙ્‌રસે, હન-કઇને પઇતિ અઙ્‌હાકુ જેમો, સતેએ અરપનાંમ્ અર્પૂનાંમ, હજ‌ઙ્‌રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ.

આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેમ્, "દજ્દિ મે વઙ્‌ઉહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્ અવત્ ખ્શરેનો અપયેમિ, યિમ્ વજઇતિ મઇધીમ્ જ્રયઙ્‌હો વોઉરૂ-કષહે, યત્ અસ્તિ અઇર્યનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ જાતનાંમ્ચ અજાતનાંમ્ચ, યત્ચ અષઓનો જરથુસ્ત્રહે."

૪૩ નોઇત્ અહ્માઇ દથત્ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત.—અહુ રય ખરેનઙ્‌હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૨] ૪૪ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્‌હુ-ક્રાઘનાંમ્ અપઓનીમ. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે.)

૪૧—તેણીને ઘાતકી (સાંપની ખસલતનાં) તુરાની (તૂરનાં ખાન્દાનના) અફ્રાસ્યાબે આ જમીન ઉપરનાં એક ભોએરાંમાં જવાન ઘોડાઓ મધેના સો ઘોડા, ગાવોમાંની હજાર ગાવ અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંના દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૪૨—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "એ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું તે ખુરેહ મેલવું કે જે વોરૂકશ દર્યાના મધ્યમાં વેહે છે અને જે ઈરાનના મુલકોમાંનાં જન્મેલા અને નહિ જન્મેલા લોકોનું—જેવું કે અશો જરથોસ્તનું—છે."

૪૩—તેની તે મુરાદ નિર્મલ આર્દ્વી સૂરે નહિ બખશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૧૨] ૪૪--(પેહલા ૫૦ પ્રમાણે).

૪૫ તાંમ્ યજત અહુરો અશ્વરેંચો કવ ઉસ, એરેજિફ્યાત્ પઇતિ ગરોઈત્, સતેએ અરપનાંમ્, અર્પ્નામ્, હજંઘ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુગયનાંમ્.

૪૬ આચત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્ "દજ્દિ મે વંઘુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેંમ્ ઉપેમેંમ્ ક્ષથ્રેંમ્ બવાનિ, વીસ્પનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમ્ચ, યાતાવાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્."

૪૭ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રા-બરાઈ અરેદ્રાઇ યજેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઈ, દાથ્રિશૂ, આયપ્તેંમ્.-અહે રય ખરેનંઘહચ. (૯ માં ૫૦ પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દંઘુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૪૫—તેણીને ચાલાક અને મોટી કીર્તિવાલા કાઉસે એરેજિફ્ય પાહડ ઉપરથી જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૪૬—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું તમાંમ દેશોનાં દેવો, બુરા માણસો, જાદુગરો, પરીઓ, અને સાતર કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી ચહડતી પાદશાહી મેલવું."

૪૭—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૪૯ તાંમ યજત અર્શ અર્શ્વનાંમ દખ્યુનાંમ ક્ષથ્રાઇ હન્કરેંમો હુસ્રવ, પસ્ને વરેહશ ચએચ-સ્તહે જફરહે ઉર્વ્યાપહે, સતેંઓ અસ્પનાંમ અર્શનાંમ, હજંગ્રે ગવાંમ, બએવરેં અનુમયનાંમ.

૫૦ આઅત હીમ જઇધ્યત, અવત આયપ્તેંમ, "દઝદિ મે વઙુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વી સૂર અના-હિતે! યથ અજેમ ક્ષથ્રેંમ બવાનિ વીસ્પનાંમ દખ્યુનાંમ દએવનાંમ મશ્યાનાંમચ, યાતુનાંમ પઇ-રિકનાંમચ, સાથ્રાંમ કઓયાંમ કરફનાંમચ; યત વીસ્પનાંમ પુરતાંમ અજેમ ફ્રતેંમેંમ થાંજયેનિ, અનઘરેતાંમ યાંમ દરેઘાંમ નવ ફ્રાથ્વેરેંસાનિ રઝુરેંમ, યો ગાંમ મઇર્યો જુરેંમ મનો, અસ્પ-એપ્રુ પઇતિ પેરેંતત."

૫૧ દથત અહ્માઇ તત અવત આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હમ જઓથ્રો-બરાઇ અરે-દ્રાઇ યજમનાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથિશ, આયપ્તેંમ. અહે રય ખરેનંઘહચ. (૯માં ફકરા પ્રમાણે).

૪૯ તેણીને ઈરાન દેશોના બહાદુર અને તમામ સલતનતને એક કરનાર (સાથે જોડી નાંખનાર) કએ-ખુસરૂએ ઊંડી અને ઓહલા પાણીવાલી ચેચરત નદીનાં કિનારા ઊપર જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડા-ઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૫૦—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "એ ખુબી-વાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું તમાંમ દેશોના દેવો, ખુરા માનસો, જાદુગરો, પરીઓ, સાતરો કવિઓ અને કરપનોની ઉપર મુખ્ય પાદશાહી મેલવું; અને તમામ ઘોડાઓ મધેનાં સઉથી સરસ ઘોડાને હું જોડું અને તે સાથે આ લાંબા વખત સુધી ઉજડ પરેલાં જંગલ (લડાઈનાં મેદાન)ને નવેસરથી સમારૂ કે જયાં પેલો ઘાતકી મનનો (અઘ્રાસ્યાબ) હમનાજ મારી સાથે ઘોડાઓની પીઠ ઊપર (મોટાં લશકર સાથે) લડયો હતો."

૫૧—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૧૪] ૫૨ યજઍશ મે હીમ (જાવત) દરૂખુ-ફ્રાધનાંમ અષઓનીમ. (૧ લા ફકરા પ્રમાણે).

૫૩ તાંમ્ યજત તખ્મો ફ્રુસો રથએસ્તારો, બરેંબઍષુ પઇતિ અસ્પનાંમ્, જાવરેં જઇધ્યન્તો હિતએઇબ્યો, દ્રવતાતેંમ તનુબ્યો, પોઉરૂ-સ્પખ્શ્તીમ ત્બિષયન્તાંમ્, પઇતિ-જઇતીમ દુશ્-મઇન્યવનાંમ, હથ્રાનિવાઇતીમ હમેરેંથનાંમ અઉર્વથનાંમ ત્બિ-ષ્યન્તાંમ્.—

૫૪ આગત હીગ જઇધ્યત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, “દજહિ મે વઙુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્ય્ ડ્ અઉર્વ હુનવો વએ-રકય. ઉપ ઠરેંમ્ ક્ષથ્રો-સઓકેંમ્ અપનોતમેંમ્, ફ્રઙ્ હવ પેરેંજન્ત્ય આવનય; યથ અજેંમ નિજ-નાનિ તૂર્યનાંમ દખ્યુનાંમ, પન્ચસઇાઇ સતઇાઇશ્ચ, સતઇાઇ હજંઙ્રઇાઇશ્ચ, હજંઙ્રઇાઇ બએવરેઇાઇશ્ચ, બએવરેઇાઇ અહાંખ્તઇાઇશ્ચ.”

[૧૪] ૫૨—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૫૩—તેણીને ઘોડાઓની પાઠો ઊપર (લશ. કરની સફમાં લડતી વખતે) ઘોડાઓને માટે જોર, બદનોને માટે તનદરોરતી, દુષ્મીઓનું આગ. મજથી જાંણવું, બુરૂ વિચારનારાઓનો નાશ કરવું, દુશમનોની ઊપર ફતેહ મેળવવી અને દુશમનોને દુઃખી કરવાનુ (ઇજા પોહાંચાડવાનું) ચાહતા, જોરાવર તુસ પેહુલવાને આરાધી.

૫૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યુ કે-"ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું વેસેનાં ખાન્દાંનનાં બહાદુર છોકરાઓને, બુલંદ અને અશો લોકોને લગતા કંઘ દેજમાં ઘણાંજ ચહડતા ક્ષથ્રોસોક (નામની જગા) ના દરવાજા ઊપર, મારનાર (અથવા ફતેહ કરનાર) થાવું; અને હું તુરાની દેશોમાંનાં પચાશ સોઘણાં, સો હજારઘણાં, હુજાર દશ-હજારઘણાં અને દશ હજાર અસંખ્યઘણાંઓને જમીનદોસ્ત કરૂં (યાને નાશ કરૂં)."

૫૫ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હુધ જઓથ્રો-બરાઇ અરેં-દ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇદ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ, આય-પ્તેંમ. અહે રય ખરેનંઘચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૫] ૫૬ યજઓશ મે હીમ (જાવત) દરેંઘુપ્રાખ્નાંમ આપઓનીમ. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૫૭ તાંમ્ યજેન્ત અર્વં હુનવો વએસ્કય ઉપ દરેંમ ક્ષથ્રો-સઓકેંમ અપનોતેંમેમ, કંઘય એરેઝંતય અષવનય સતેએ અસ્પનાંમ અર્ષ્નાંમ, હજંઘરે ગવાંમ, બએવરેં અનુમયનાંમ.

૫૮ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યેંન્ અવત્ આયપ્તેંમ, "દઝ્દિ નો, વંઙુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અના-હિતે! યત્ બવામ આઇવિ-વનાઓ, તખ્મેંમ્ તુસેંમ રથએસ્તારેંમ, યથ વએમ્ નિજનામ

૫૫—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૫] ૫૬—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૫૭—તેણીને બહાદુર, વેસેના ખાંન્દાનના છોકરાઓએ (તુરાની લશકરના સરદારોએ) બુલંદ અને અશો લોકોને લગતા કંઘદેજમાં સઉથી ચહડતાં ક્ષઓસોકના દરવાજા પાશે, જવાન ઘોડાઓ મધેના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને પશુઓમાંનાં દશ હજાર પશુઓથી આરાધી.

૫૮—તેથી તેઓએ તેનેથી ચાહ્યું કે—"ઓ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું હમુને આ મુરાદ બખશ કે હમો જોરાવર તુસ પેહલવાનને મારનારા (જીતનારા) થઇએ; અને ઈરાનના દેશોમાંના પચાશ સોઘણાં, સો હજારઘણાં, હજાર દશ હજારઘણાં અને દશહજાર અસંખ્યઘણાંઓને જમીનદોસ્ત કરીએ.

અઈર્યેનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ પન્ચસદ્ધાઇ સતદ્ધાઈશ્ચ, સતદ્ધાઈ હજન્ઙ્રદ્ધાઇશ્ચ, હજન્ઙ્રદ્ધાઇ બએવરેદ્ધાઇ અહાંક્ષ્તદ્ધાઇશ્ચ.

૫૯ નોઇત્ અએઘ્ય્યરિરત્ દથત્, તત્ આવત આયપ્તેંમ્, અર્દી સૂર અનાહિત.—અહે રય ખરેનડ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૬] ૬૦ યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રથનાંમ્ આપઓનીમ્.

૬૧ તાંમ્ યજત પોઉર્યો યો વધ્રો નવાઝો, યત્ હિમ્ ઉસ્ચ ઉજ્-દ્વાંનયત્ વેરેથ્રજાઓ તખ્મો થ્રએતઓનો, મેરેઘહે કેહ્રપ કહ્રકાસહે.

૬૨—હો અવથ વજત, થ્રિ-અયરેંમ્ થ્રિ-ક્ષપરેંમ્ પઈતિશ્ નમાનેમ્, યિમ્ ખાપઇથીમ્; નોઈત્ અઓર, નોઇત્ અઓર અવોઇરિરયાત્, થ્રઓરત ક્ષફ્નો થ્રિત્યાઓ ફ્રાદમત્ ઉષાઓઙ્હેમ્ સૂરયાઓ વીવ-ઘ્તીમ્. ઉપ ઉષાઓઙ્હેમ્ ઉપ-જ્ખયત અર્દીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્ઃ—

૫૯—તેઓને તે મુરાદ નિર્મલ અર્દ્રી સૂરે નહિ અખશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૧૬] ૬૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૬૧—તેણીને પેહલ્લા "વફ્રનવાજે," જયારે તેને ફ્તેહમંદ અને જોરાવર "શ્રએતઓનએ' કહર્કાસ પક્ષીના કાલબુદમાં ઘણાજ ઉંચે ઉડાડી મુકયો ત્યારે, આરાધી.

૬૨—તે (વફ્રોનવાજ) તેણે (શ્રએતઓનએ) ઉડાડયા મુજબ ત્રણ દિવસ અને ત્રણ રાત સુધી પોતાના ઘર તરફ (કુદરતે ઠેરવેલી જગો તરફ) પોહોચવાને, ચાલ્યા કીધો. તે ઝડપથી નીચે નહિ પોહોચી શકયો ; પછી ત્રીજી રાતની ખુશ-લેહકી-વાલી અને અજમતી બામદાદને વખતે તે નીચે આવી પોહચ્યો; અને તે બામદાદને વખતે તેણે (વફ્રોનવાજે) નિર્મલ અર્દ્રી સૂરને યાદ કીધી:—

૬૩ "અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! મોઙુ મે જવ અવઙુહે, નૂરેંમ મે બર ઉપસ્તાંમ; હજઙ્રેંમ તે અજેંમ જંઘો-શ્નનાંમ, હઓમવઇતિનાંમ ગઓમવઇતિનાંમ યઓ-જદાતનાંમ પઇરિ-અઙ્દર્શનાંમ, બરાનિ અતિ આપેંમ, યાંમ રઙ્હાંમ, યેજિ જ્વુમ ફ્રપયેમિ, અતિ જાંમ અહુરધાતાંમ, અતિ નમાનેંમ, યિમ ખાપઇથીમ."

૬૪ ઉપ-તચત્ અર્દ્વી સૂર અનાહિત કઇનીનો કેહ્રપ સ્રીરયાઓ અમયાઓ હુરઓધયાઓ ઉસ્કાત્ યાસ્તયાઓ અરેંજતવઇદ્યો રઓવત્ ચિથ્રેંમ આજાત-યાઓ નિ-જંગ-અઓથ્રં પઇતિ-મુખ્ત જરન્યો-ઉર્વાક્ષિન બામ્ય.

૬૫ હા, હે બાજ્વ, ગેઉર્વયત્, મોઙુ તત્ આસ્નોઇત્, દ્રેંધેંમ યત્ ફ્રાયતયત્ થ્વક્ષેંગ્નો, અતિ જાંમ અહુરધાતાંમ, અતિ નમાનેંમ, યિમ ખાપઇથીમ, દ્રૂમ અવ-તેમ અરેંદ્રિશ્નેમ, હમથ યથ પરચિત્.—અહે રય ખરેનઙ્હુચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

૬૩—"ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! જલદીથી મારી મદદને માટે તું આવ અને મને જલદીથી મદદ કર કે (તેનાં બદલામાં) જો હું જહુડફથી અહુરમજ્દની પેદા કીધેલી આ જમીન (પૃથ્વી) ઉપર પોતાને ઘર (કુદરતે મુકરર કીધેલી જગાએ) પોહોચશ તો તારે માટે **જોરો** મ્ધની, હોમવાલી, ગોમવાલી, પવિત્ર કરેલી અને તપાસેલી હજાર **જોર રંધા** નદી આગલ હું લાવશ (યાને ભેટ કરશ)."

૬૪—નિર્મલ અર્દ્વી સૂર, સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા બાંધાવાલી, ઊંચાં વસ્ત્ર પેહેરેલી, સીધા કદની, તેજવાલી, ઉદાર ચેહરાની, ગુંટણ સુધી મોજાં પેહેરેલી અને પ્રકાશતાં (ચકચકીત) સોનેરી તાજવાલી એવી કન્યાના રૂપમાં, આગલ વધી.

૬૫—તેણીએ તેની જેવી બંધે બાજુએ પકડી તેવોજ તે લાંબા વખતનાં અટકાવમાંથી નીકલવાની કોશેશ કરતો તે "વફરેનવાજ" અહુરમજ્દે પેદા

[૧૭] ૬૬ યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્.હુ-ફ્રરાથ્રનાંમ્ અષઓનીમ્.

૬૭ તાંમ્ યજ્અત જામાસ્પો, યત્ સ્પાધેંમ પઇરિ-અવએનત્ દૂરાત્ અયન્તેંમ, રરમોયો દ્રવ-તાંમ્ દએવયસ્નનાંમ્, સતેંએ અસ્પનાંમ્ અર્ષનાંમ્, હજ્ઙ્.રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૬૮ આઆત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્ "દઝ્દિ મે વઙ્.હુઇ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેંમ્, અવથ વરેંઘ્ર, હચાને, યથ વીસ્પે અન્યે આઇર્યે."

૬૯ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ અરેંદ્રાઇ યજેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેંમ્.— અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ૧૦ પ્રં૦).

[૧૮] ૭૦ યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્.હુ ફ્રરાથ્રનાંમ્ અષઓનીમ્.

કીધેલી જમીન ઉપર આવેલાં પોતાના ઘર તરફ, આગલના જેવી મજબુત અને જખમી થયા વગરની હાલતમાં, જલદીથી આવી પોહોચ્યો.

[૧૭] ૬૬ (પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૬૭—તેણીને જામાસ્પે, જયારે લશકરની સફમાં દુરથી આવતાં ખુશ અને દેવ-યસ્નોનાં લશકરને જોયું ત્યારે, જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાનાં ગોસ્પંદોમાંના દસ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૬૮—તેથી તેણે તેણીથી એ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુશીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિસૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે જેમ બીજા તમામ ઇરાનીઓએ ફતેહ મેલવી તેમ હું (આ દેવ-યસ્નો ઉપર) ફતેહ મેલવું."

૬૯—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૮] ૭૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૭૧ તાંમ યજત અપવ્ઝ્દાક્રે પુથ્રો પોઉરૂષા-સ્તોઇશ, અપવ્ઝ્દસ્ય, થ્રિતસ્ય સાયુઝ્દ્રોઇશ પુથ્રે, ઉપ બેરેંજન્તેંમ અહુરેંમ ક્ષથ્રીમ ક્ષયેંતેંમ અપાંમ નપાતેમ અઉર્વત-અસ્પેંમ, સતેંએ અસ્પનાંમ અર્શ્નાંમ, હજંગ્રે ગવાંમ, બએવરે અનુમયનાંમ.

૭૨ આઅત હીમ જઇધ્યેન. અવત આયપ્તેંમ "દઝ્દિ નો વંઘુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યત બવામ અઇવિ-વન્યાક્રે દાનવો તૂર બાઘ્યન કરેંન્ચ અસગનેંમ, વરેંમ્ચ અસબનેંમ, તન્ચ-શ્તેંમ્ચ દૂરએકએતેંમ, અહ્મ્ય ગએથે પેંષનાહુ."

૭૩ દથત અંએઇબ્યરિચત તત અવત આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ જઓઘ્રો-બરાઇ અરેં-દ્રાઇ યઝેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ, આયપ્તેંમ. અહે રય ખરેંનંઘહચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૧૬] ૭૪ યજ્એશ મે હીમ (ખાવત) દહુ-ફ્રરાધનામ્ અપ્ઓનીમ્.

૭૧—તેણીને પોરૂપાક્ષિતના પુત્ર અશવજદ્દ-હે અને સાયુઝદ્રિના બે પુત્ર અશવજદ્દ-હે અને શ્રતએ, બુલંદ સાહેબ, બાદશાહીને લગતા (અથવા બાનુઓને લગતા) રોશન (અથવા દોલતવાલા) અને તેજ ઘોડાવાલા **અપામનપાત (વર)** ની નજદીક—જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોસપંદોમાંનાં દસ હજાર ગોસપંદોથી, આરાધી.

૭૨—તેથી તેઓએ તેણીથી આ ચાહ્યું કે "એ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! તું હમોને આ મુરાદ બખશ કે હમો આ લડાઇઓનાં મેદાનમાં પ્રખ્યાત, તુરાની દાનુઓને **કર અસબનને, વર અસબનને** અને ઘણુજ જોરાવર **દુરએકએતને** જીતનાર થઇએ.

૭૩—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૭] ૭૪—(પેહલા ફ૦ પ્રમાણે).

૭૫ તાંમ્ યજત વિરતઉરૂશ યો નઓતઈર્યાનો, ઉપ આપેંમ્, યાંમ્ વિતઙ્ઉહઇતીમ્, એરેંજુખ્ખાત્ પઈતિ વચઙ્હત્, ઉઇતિ વચેબીશ અઓજનોઃ (૭૬) "તા બા અષ તા અષુખ્ખ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ મે અવવત્ દઓવયસ્નનાંમ્ નિજતેંમ્ યથ સારેમ્ વર્શનાંમ્ બરાનિ; આઅત્ મે તૂમ્ અર્દ્વી સૂર અનાહિતે! હુરકેંમ્ પેષુમ્ રઓચયય તરો વઙ્ઉહીમ્ વીતઙ્ઉહઇતીમ્."

૭૭ ઉપ-તચત્ અર્દ્વી સૂર અનહિત કઈનીનો કેહર્પ સ્રીરયાઉ અઝગયાઉ હુરઓધયાઉ ઉસ્કાત્ યાસ્તયાઉ એરેંજ્વઇથ્યો રઓવત્ ચિથ્રેંમ્ આઝાતયાઉ જઇન્ય અઓથ્ર પઇતિશ્મુખ્ત્ર યા વીસ્પોપએસ બામ્બ; અરમએસ્તાઉ અન્યાઉ આપો કેરેનઓત ફ્રૂરષ અન્યઉ ફ્રતાચયત્, હુશ્કેંમ્ પેષૂમ્ રઓચયત્ તરો વઙ્ઉહીમ્ વીતઙ્ઉહઇતીમ્.—આહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

૭૫—તેણીને નોજરના છોકરા **વિશ્તઉરૂથે** (ગુસ્તહમે) **વીનડ-હુઇતી** નામની નદી આગલ રાસ્ત બોલાએલા વચનોથી (બંદગીના કલામોથી) આ સુખનો બોલતાં આરાધી:—

૭૬—"કે ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! ખચીત આ સખુન રાસ્ત અને સચાઇથી કેહુ છું કે દેવયસ્નોમાંના એટલા બધા દેવયસ્નો મારા મારેલા છે કે જેટલા મારા માથા ઉપર હું બાલો ધરાવું છું—તો મારે માટે (અથવા મારે ખાતર) ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! ખુબીવાલી વીતડ-હુઇતી નદીનાં શુકાઇ ગએલા આખા ઓશારને (તે નદીનાં તલીઆંને) તું તર કર (યાને તે શુકાઇ ગએલી નદીને ફ્રરાથી તાજી કર).

૭૭—નિર્મલ સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા બાંધાવાલી, ઊંચાં વસ્ત્ર પેહેરેલી, સીધાં કદની, તેજવાલી, આજાદેહ ચેહરાની સુગેરી તથા તમામ જરાવદાર બેહુ પગમાં જોડા (અથવા મોજાં) પેહેરેલી, એવી કન્યાનાં રૂપમાં અર્દ્વી સૂર આગલ

[૨૧] ૭૮ યજ઼્ઓશ મે હીમ્ (ગાન) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપ઼્ઓનીમ્.

૭૯ તાંમ્ યજત, યોઇતો યો પર્યનનાંમ્, પઓઇતિ પેઢઍપ રઙ્હયાઃ, સનેએ અરપનાંમ્ આર્યનાંમ્, ઉજ઼કરે ગવાંમ્, ગએવરે આનુમયનાંમ્.

૮૦ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પોંમ્ "હઝૂંદિ મે વઙુહિ સવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઃ અખ્તીમ્ હુઝ઼હેંમ્ તેમઙ્હન્તેમ્. ઉત હેકરઅ પઇતિ-ઞ્રવનિ, નવચ નંવઇતીમ્ચ, ખ્રૂઝ઼્ દ્રનાંમ્ ગએપો-ઇરિસત-નાંમ્, યત્ માંમ્ પેરેસત્ અપ્ત્યો હુઝ઼દાઙ્ તેમઙ્હાઙ્.

ચાલી; અને તેણીએ બીજી નદીઓને સ્તંભ (સ્થીર અથવા વેહતી બંધ) કીધી અને બીજીઓને (નદીઓને) આગલ ચલાવી; અને તેથી ખુબીવાલી વીતકહુઇતી નદીનાં શુકાઇ ગએલાં આખા ઓશારને તર (યાને પાણીથી વેહતો) કીધા.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૨૦] ૭૮ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૭૯.—તેણીને ક્રિયાનને લગતા યોઇસ્તએ (ગોસ્તે ફરિયાને) રંઘા નદીના કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓ મધેનાં સો ઘોડાઓથી, હજાર ગોસ્પંદોથી અને દશ હજાર નાંહાંનાં પશુઓથી આરાધી.

૮૦.—તેથી તેણે તેણીથી આ માગ્યું કે "આ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! આ મુરાદ તું મને બખશ કે હું ખુબ જાણનાર અને અંધારી અકલનાં (અથવા અંધકાર=દોજખને લગતા) અખ્તયને (અખત જાદુગરને) મારનાર થાવું, અને તે સાથે તેનાં ઘણા

૮૧ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અશ્ત આયપ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ્ જઓઓ-મરાઇ અરેદ્રાઇ પર્શેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથિશ્, આયપ્તેમ્—અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૧] ૮૨ યજ્એશ મે હીમ્ (ત્વત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૮૩. યધ્મ્ય, અહુરો મઝ્દાઓ હુવપો, નિવએધયત "આંઇધિ પઇતિ અવ-જસ, અર્દ્વી સૂર અનાહિતે! હચ અવત્બ્યો સ્તરેબ્યો, અવિ જાંમ્ અહુર-ધાતાંમ્; થ્વાંમ યજાઓન્તે અઉર્વાંઓઙ્હો અહુરાઓઙ્હો, દઙ્હુ-પતયો, પુથ્રાઓઙ્હો દઙ્હુ-પઇતિનાંમ્; (૮૪)—થ્વાંમ્ નરચિત્, યોઇ તખ્મ, જઇધ્યાઓન્તિ આસુ-અસ્પીમ્, ખરેનઙ્હસ્ચ ઉપરતાતો; થ્વાંમ્ આથ્રવનો મરેંથ્રન, આથ્રવનો થ્રાયઓનો, મસ્તીમ્ જઇધ્યાઓન્તિ, સ્પાનેંશ્ચ,

સખ્ત અને મોતનું દુઃખ ઉપજાવનારા સવાલો મધેનાં જે નવાંનુ સવાલો તે ખુરૂ જાણનાર અને અંધકારને લગતો 'અખ્ત્ય' મને પુછે તેમનો ઉતર હું વાલું.

૮૧.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[**૨૧**] ૮૨ (પેહલા ફ૦ પ્રમાણે).

૮૩.--જે (અર્દ્વિ સૂરને ખુબીવાલા અહુરમજદે જણાવ્યું કે "એ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા! તું આ સેતારાઓ (યાને આકાશ) ઉપરથી અહુરએ પેદા કરેલી જમીન ઉપર જા; ત્યાંહાં તુંને બહાદુર સરદારો તથા પાદશાહો અને પાદશાહોનાં પુત્રો આરાધશે ; (૮૪) અને તેહમતન નરો (બહાદુરો), ઘોડાની તેજી (જલદપ) અને ચહડતાપણાનું નૂર (ઉત્તમ નૂર), તારેથી ચાહશે, અને સ્મરણ કર્તા અથોરનાનો અને (આત્માનું) રક્ષણ કરનાર અથોરનાનો, ડાહપણ, અહુરનાં માર્ગને લગતી ફતેહ અને ફતેહમંદીનું ચહડતાપણું, તાહરેથી ચાહશે;

વેરેંથ્રઘ્નેંમ્ચ અહુરધાતેંમ્, વનઇંન્તિંમ્ચ ઉપરતાતેંમ્; (૮૫)—થ્વાંમ કઇનીનો વધ્રે, યઓન ક્ષથ્ર હ્વાપાઓ જઇધ્યાંન્તિ, તખ્મેંમ્ચ ન્માનો-પઇતીમ; થ્વાંમ્ ચથ્રઇતિશ ઝઝનાઇતિશ જઇધ્યાંન્તિ હુજ઼ામીમ્; તૂમ્ તા અએઇબ્યો ક્ષયમન નિસ્રિનવાહિ, અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે!

૮૬ આઅત્ ફ્રશૂસત્, જરથુશ્ત્ર! અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ અવતઓ સ્તરેંબ્યો અઇવિ ઝાંમ્ અહુર-ધાતાંમ્.”

૮૭ આઅત્ ઓઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, “એરેંજ઼્વો અષાઉમ્ સ્પિતમ! થ્વાંમ્ દથત્ અહુરો મજ઼્દાઓ રતૂમ્ અરવઇથ્યો ગએથયાઓ, માંમ્ દથત્ અહુરો મજ઼્દાઓ, નિપાઇઘ્રીમ વીસ્પયાઓ અષઓનો સ્તોઇશ; મન રય ખરેનઙ્હચ પરવરચ સ્તઓરાચ, ઉપઇરિ ઝાંમ્, વીચરેન્તિ, મષ્યાચ બિજ઼ઙ્ગર ; અજેંમ, બઓઇધિતેંમ, તા, નિપયેમિ વીસ્પ વોહૂ મજ઼્દ-ધાત અષ-ચિથ્ર ; માનયેંન્ અહે યથ પસૂમ્ પસુ-વસ્તેંમ્.”

(૮૫) પરણવા લાયકની કન્યાઓ, પાદશાહી લાયક (દોલતવાલાં) તથા ખુબીવાલાં (ખાન્દાની) ઘરો અને બહાદુર ધની તાહરેથી ચાહશે; અને જનતી ઓરતો તાહરેથી આસાનીથી જન્મ આપવું ચાહશે; અને એ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા ! તું શકિતવાલી તે (તેઓની ચાહેલી મુરાદ) તેઓને બખશશે.

૮૬—(હું અહુરમજદે તેણીને એ પ્રમાણે કહ્યું) ત્યારે ઓ જરથોશ્ત્ર ! અર્દ્વી સૂર અનાહિતા આ સેતારાઓ (આકાશ) ઉપરથી અહુરએ પેદા કીધેલી જમીન તરફ ચાલી."

૮૭.—ત્યારે અર્દ્વી સૂર અનાહિતા બોલી કે 'ઓ રાસ્ત અને પવિત્રાઇવાલા સ્પિતમ ! તુંને અહુરમજદે, તન ધરાવનારી જગતનો 'રતુ' (દીનના સરદાર) તરીકે પેદા કર્યો છે, અને મને, અહુરમજદે, તમામ અશોઇવાલી પેદાએશની રક્ષણ કરનારી તરીકે પેદા કરી છે; મારાં તેજ અને પ્રતાપથી પશુઓ અને ઘોરો (ભારબરદારી જાનવરો) અને બે પગાં માંનસો આ પૃથ્વી ઉપર (પોતાની) જીંદગી ગુજારે છે, હું જાહેર રીતે મજદએ પેદા કીધેલી, તમામ અશોઇની ખુબીઆદ ધરાવનારી વસ્તુઓનું (યાને જીવજંતુઓનું) રક્ષણ

૮૮. પર્દંતિ દ્દિમ પેરેસત્ જરથુસ્ત્રો અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, "અર્દ્વિ સૂર અનહિતે! કન થ્વાંમ્ યસ્ન યજાને, કન યસ્ન ફ્રાયજાને, યસ્ તવ મઝ્દાઓ કેરેંનઓત્ તચરેં, નોઇત્ તચરેં અન્તરેં અરેથેંમ્, ઉપઇરિ હ્વરેક્ષએનેંમ્, યસે-થ્વા, નોઇત્ અઇતિ દ્રુજાઓ-ન્ત અજિરશ્ચ, અંરેથનાઇશ્ચ, વ્રુજકાઇશ્ચ, વરેન્યાઇશ્ચ, વરેન્વીયાઇશ્ચ."

૮૯. આઅત્ અઓઅ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, "અરેજ્નો અષાઉમ્ સ્પિતમ! અન માંમ્ યસ્ન યઝએશ, અન યસ્ન ફ્રાયઝએશ, હચ હોવક્ષાત્ આ હ્રૂ-ફ્રશ્મો-દાતોઇ'ત્; આ તૂ, મે અએતયાઓ જઓથ્રયાઓ ફ્રબ્રૂઇરોઇશ, આથ્રવનો પસ્તો-વચ-હ્રુદ્રો પઇતિ-પસ્તો સ્રવ્રૂહ્રો માંઝ્દ્રો હ્વ્હરૂનરો તનુ માંથ્રો.

કરૂં છું, તે એ મીસાલે કે જેમ પશુને, પશુવસ્ત્ર (યાને તેનાં બદન ઉપરનાં ઉણ અથવા રૂવાં) રક્ષણ કરે છે તેમ."

૮૮.--તે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરને જરથોસ્તે પુછ્યું કે—"ઓ અર્દ્વિ સુર અનાહિતા! કેઇ આરાધનાથી તુંને હું આરાધું તથા કેઇ આરાધનાથી તુંને વધારે વખાણું? કેમકે મજ્દએ તારૂં વેહવું કીધુંચ તે સૃષ્ટિના આ મધ્યમ ભાગમાંથી નહીં પણ ખુરશેદ તરફ કર્યું છે (યાને તાહારી ઉત્પત્તિ આ પૃથ્વી ઉપરથી નહીં પણ આકાશની પવિત્ર જગો ઉપરથી કરી છે); કે જેથી તુંને સાંપની ખસલતનાં (યાને બુરાં અથવા આબાદીનો નાશ કરનારાં) માનસો, બદનમાં જહરપીને નિકલતા નજીસ મવાદથી, મોહોડામાંથી ગલતાં પાણીથી, તથા ધાત અને હગારની નજીસાતથી ખરાબ કરી શકતા નથી."

૮૯.—ત્યારે અર્દ્વી સુર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે "ઓ સાચા અને અશોઇવાલા સ્પિતમ! એહવી રીતે આરાધનાથી મને તું આરાધ અને એહવી રીતે આરાધનાથી તું મને વધારે વખાણ; કે સુરજનાં ઉગવાથી તે સુરજના અસ્ત પામવા સુધીનાં વખતમાં;—અને તે મારા જોર (ક્રિયા

૯૦. મા મે અએતયાઉ જઓઇથ્યાઉ ફ્રઙ્ઉ-હરેન્તુ, હરેંતો, મ તફ્નો, મ-દ્રુસ્તો. મ-સ્નઇથ્ય,, મ-કસ્વીશ્, મ-સ્રાો, મ-દત્મો અસગવયત્-ગાથો મઓ-પઓસો, યો વીતરેંતોન્તનુશ્.

૯૧. નોઈત્ અવાઉ જઓઇથ્યાઉ, પઇતિ-વાસે, યાઉ માચોય, ફ્રઙ્ઉહરેંન્તિ અન્દાઉસ્ચ, કરેનાઉ-સ્ચ, દ્વાઉસ્ચ, મૃશાઉસ્ચ, અશાઉસ્ચ, રઙ્દાઉ-સ્ચ, અત દક્ત દક્તવન્ત, યા નોઇત પેઉરૂ-જિર ફ્રૂરદક્ત વીસ્પનાંમ્ અનુ માંથ્રેંમ્; મા મે અએતયાઉસ્ચિત્ જઓઇથ્યાઉ ફ્રઙ્ઉહરેંન્તુ ફ્ર-કવો, મા અપ-કવો, મા દ્વાઉ વીમિતો દન્તાનો."

કીધેલી વસ્તુની ચાશની) દીનના એલમ શીખેલા, દીનના ફરમાનોની પુછપરછ કરેલા, માંથ્ર (યાને ભેદી સુખનોને) સહમજનાર, નેક ગુણો ધરાવનાર અને પોતાને માંથ્રમાં જણાવેલા કાનુનો પ્રમાણે ચલાવનાર એહવા તું અથોરનાંનેજ ખાવી.—

૯૦.—મારી આ ક્રિયામાંની ચાશની દુશમને (અથવા જેને ભલા લોકોએ તજી દીધા હોએ એહવા શખ્સે), ગુસ્સાવાલાએ, જુહાએ (અથવા ઠગારાઓ,) ચુગલખોરે, નીચ માનસે, સ્ત્રીએ, ગાથા નહી પઢનાર દહગએ (યાને ખુબ વગરના બેદીને), બદન ઉપર ડાઘ પડેલા એહવા કોઢિયાએ—નહી ખાવી.

૯૧.—જે મારાં જોરો (ક્રીયા મધેની ચાશની)-ને ચાંવરા, બેહરા, બુરા, ઘાતકી દુસ્મની રાખનાર, કાયદાથી ઉલટી રીતે ભેટ આપનાર અને પુરતા ડાહપણથી નહી દેખાડેલી, તથા તમાંમ માંથ્ર મધેના કાહ્યી માથ્રને નહી અનુસરતી એવી બુરી ખસલત ધરાવનાર શખ્સ ખાશે તો તે હું કબુલ નહી રાખશ, તથા એ મારી ક્રિયાની ચાશની મોહડાંપર ગીબત કરનાર, પીઠે ગીબત કરનાર અને અમિન દાંતવાલા બુરાએ નહી ખાવી.'

૯૨. પઇતિ દિમ્ પેરેસત્ જરથુશ્ત્રો અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, "અર્દ્વી સૂર અનાહિતે કેમ્ થ્વ તે જઓથ્રાઓ બવન્તિ, યસ્-તવ ફ્રબરેન્તિ દ્રવન્તો દએવયસ્નાઓન્હો, પસ્ચ હૂ-ફ્રાશ્મો દાઇતીમ્."

૯૩. આઅત્ અઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, "એરેંજ્વો અષાઉમ્ સ્પિતમ્ જરથુશ્ત્ર! નિવઇક નિઘ્રેનક, અપરઝરક, અપખ્રઓસક, ઇમાઓ, ઇમાઓ પઇતિ વીસેંન્તે, યાઓ માવોય, પસ્ચ વજેન્તિ ખ્શ્વશ્-સતાઇશ હજંગ્રેમચ, યા નોઇત્ હઇતિ વીસેંન્તિ દએવનાંમ્ હઇતિ યસ્ન."

૯૪ યજાઇ હુકઇરીમ્ બરેંજો વીસ્પો-વહ્મેંમ્ જરનયોનેંમ્ યહ્માત્ મે હચ ફ્રજ્ગઅઇતે અર્દ્વી સૂર અનાહિત હજંગ્રાઇ બરેસ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષ્ગેતે

૯૨.—જરથુસ્તે નીર્મલ અર્દ્વિ સુરને ફરીથી પુછયું કે—"ઓ અર્દ્વિ સુર અનાહિતા! આ દુન્યામાં તારી જે ક્રિયાઓ ખુરા દેવ-યસ્નાનો સુરજનાં અસ્ત પામવા પછી કરેચ તે કોણને પોહોચેચ (એટલે કે તે જોરોને કોણુ સ્વીકારેચ).

૯૩.—ત્યારે અર્દ્વી સુર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે—"ઓ સાચ્ચા અને સ્પીતમાનને લગતા અશો જરથોસ્ત! **નિવયક, નિપસ્નક, અપસ્કરક** અને **અપપ્રઓસક**—એ (બદ રૂહો), મારે લગતી દેવયસ્નોએ રાતને વખતે કીધેલી ક્રિયાને સ્વીકારે છે; અને તે બદરૂહો છશોઘણા હજાર જે દેવોની આરાધનાને હું સ્વીકારતી નથી તેની પુંઠ જાએ છે (યાને તે સ્વીકારવાને તે ક્રિયા કરનારની આશપાશ ભેગાં થાએ છે)."

૯૪.—તમામ ખુબી ધરાવનારા અને લીલોત્રીવાલા (જાહાડ પાનથી ભરપુર) **હુકર** પાહડને તું વખાણ કે જેમાંથી મારી અર્દ્વી સુર અનાહિતા માનસોમાંના હજાર માનસોનાં માથાની ઊંચાઇથી વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનુ મહત્વ તે એખલી ભેગવે

ખ્શ્રેંનરહે યથ વીસ્પાઓ ઈમાઓ આપો યાઓ જેંમા પઇતિફ્રતચનિન્તિ યા અમવઈતિ ફ્રતચઇતિ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૨] ૯૫ યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) ૬ હુ-ફ્રાચનાંમ્ અપઓનીમ્.

૯૬ યિમ્ અઇવિતો મજ્દયસ્ન ઙ્ઘિસ્તેન્તિ બરેસ્મો-જસ્ત; તાંમ્ યજેંન્ત હ્વોવાઓ્હો, તાંમ્ યજેંન્ત નઓતઇર્યાઓ્હો; દરતીમ્ જઇધ્યન્તિ હ્વોવો, આસુ-અસ્પીમ્ નઓતઇરે; મોષુ પસ્ચએત હ્વોવો દરતીમ્ બઓન્ સેવિશ્ત, મોષુ પસ્ચએત નઓતઇરે વીસ્તાસ્પો આઓ્હાંમ્ દખ્યુનાંમ્ આસુ-અસ્પોતેમો બવત્.—અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૩] ૯૭. યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દહુ- રાધનાંમ્ અપઓનીમ્.

છે અને તે ઘણુીજ જોરશથી વેહ છે.—તેનાં પ્રતાપ અને તેજ ઇત્યાદી.

[૨૨] ૯૫. (પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૯૬.—જે અર્દ્વી સુરની સાંગે મજ્દયસ્નાનો હાથમાં બરસમ પકડીને (તેની વખાન ગાતાને) ઉભા રેહ છે; (જેમકે) તેણીને હઍુબનાં ખાનદાનવાલાએ તથા નોજ્રીઆંન ખાનદાનવાલાઓએ વખાની (યાને અર્દ્વિ સુરનાં ગુણોની વખાન કરી); હવોવનાં ખાન્દાનવાલાઓએ ઇબ્ટી (દોલત) ચાહી અને નોજ્રીઆનોએ ઘોડાને લગતી જહડફ ચાહી;-તે માગવા પછી જલદીથી હવોવના ખાનદાનવાલાઓ દોલતવાલા થયા, અને નોજ્રીઆનોએ પોતે ચાહેલો ફાયદો મેલવ્યો; અને તેઓમાં ગુસ્તાસ્પ આ દેશોમાંનો સઉથી સરસ ઘોડાને લગતી જહડપવાલો થયો (યાને ઘણો સરસ લડાયક થયો). તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદી.

[૨૩] ૯૭.—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે)

૯૮. યેઙ્હે હજંઙ્રેંમ્ વઈર્યનાંમ્, હજંઙ્રેંમ્ આપદ્જાારનાંમ્, કરાચિત્ય અઐષાંમ્ વઈર્યનાંમ્, ટસચિત્ય અઐષાંમ્ આપદ્જાારનાંમ્, યથ વરેસતેંમ્ આયરે-બરનાંમ્ હુવસ્પાઇ નઇરે બરેંમનાઇ, કઙ્હે કઙ્હે આપદ્જાાઈરે, નમાનેંમ્ હિસ્તઇતે, હુંધ્યાતેંમ્, સતોરઓાયનેંમ્, બામીમ્ હજંઙ્રો-રતૂનેંમ્. હુકેં-રેંતેંમ્ બઐવરેં-ક્રરકેંમઐમ્ સૂરેમ્.

૯૯. કેંમચિત્ અઈપિ નમાને ગાતુસઇતે ખ્શનિ રારેનેંમ્ હુબઓાઈધી બરેંજિશ હુવન્તેંમ્, આતચઇનિ, જરથુસ્ત્ર! અર્દી સૂર અનાહિત, હજંઙ્રાઇ બરેશ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષયેતે ખ્શરેં-નઙ્હો, યથ વીરપાડ ઇમાડ આપો યાડ જેમા પઈતિ ફ્રતચન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ— અહે રય ખ્શરેનઙ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૪] ૧૦૦ યજઐશ મે હીમ્ (બારત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અષઓાનીમ્.

૯૮.—જેણીનાં નાલાંઓ (નાંહાંની નદીઓ)માંનાં કોઇ કોઇ નાલાં ઉપર સારાં બાંધેલાં, સો બારી-વાલાં ભપકાદાર, સુંદર હજાર સ્થંભવાલા અને મજબૂત દશ હજાર નાંહાંનાં સ્થંભવાલાં ઘર બાંધેલાં છે.

૯૯.—તે દરએક ઘરમાં ચકચકીત, સુગંધી અને સારી ઝાલરદાર તકીઆ સાથનું **તખત** (બેઠક) બીછાવેલું છે; ઓ જરથોસ્ત ! અર્દ્વી સુર અનાહિતા માનસોમાંનાં હજાર માનસોનાં માથાનાં જેટલી ઉંચાઇથી (તે નાલાપર આવેલાં મકાનો) તરફ વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને તે ઘણી જહડપથી વેહે છે. તેના નુર ખુરેહ ઇ.યાદિ.

[૧૪] ૧૦૦—(પેહલા ક૦ પ્ર૦).

૧૦૧ તાંમ્ યજત, યો આષવ જરથુસ્ત્રો, અઇર્યેને વએજહિ વઙ્હુયાઉ દાઇત્યયાઉ, હઓમ યો ગવ બરેંસ્મન હિઝ્વો-દઙ્હઙ્હ માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

૧૦૨. આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર આનાહિતે! યથ અજેમ્ હાચયેનિ પુથ્રેગ્, યત્ અઉર્વત્-અસ્પાહે, તાખ્મેંમ્ કવએમ્ વીશ્તાસ્પેંમ્, આનુમતેએ દએનયાઉ, અનુખ્તેએ દએનયાઉ, અન્વર્શ્તેએ દએનયાઉ."

૧૦૩. દયત્ અહ્માઈ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્ અર્દ્વિ સૂર આનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યજેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેંમ. —અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪. યજ્અએશ મે હીમ્ (જાવન) દઙ્હુ-ફ્રાથ્નનાંમ્ આપઓનીમ્.

૧૦૧.—તેણીને અશો જરથોસ્તે, વેહદાઈતિ નદીવાળાં ઈરાનવેજમાં, હોમ જે ગવ તથા બરસમ સાથે તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વડે જબાનની દાનેશ સાથનાં મન વચન અને કરણી વડે અને જોરો તથા રાસ્ત સખુનો વડે આરાધી.

૧૦૨.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદાવાળી અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! આ મુરાદ મને બક્ષ કે હું અઉર્વત-અસ્પનાં (લોહોરાસ્પના) જોરાવર પુત્ર કએ ગુસ્તાસ્પને દીનનાં મત પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે, ચલાવું.

૧૦૩.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪.—(પેહલા ક૦ પ્ર૦).

૧૦૫. તાંમ્ યજત બેરેજઇધિશ્ ક્ત વીરનારપો, પસ્ને આપેમ્ કૂરજ઼દાનઓમ, સતઓ અરપનાંમ્ અગ્નિનાંમ્, હજડૂરે ગવાંમ્, બઓવરે અનુમયનાંમ્.

૧૦૬. આયત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્, "દજ઼ૂદિ મે વડ્ઙુહિ સેવિરતે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ આઇવિ-વન્યાઉ તાંથ્રવન્તેંમ્ કુજ઼દઓનેંમ પેશાનેંમચ દઓવયસ્નેંમ્, દ્રવન્તેંમ્ચ અરેજત-અસ્પેંમ્, અહેમય ગઓથે પેષનાહુ."

૧૦૭. દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓઘ્રો-બરાઇ, અરેંદ્રાઇ, યજેંમનાઇ, જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આય પ્તેંમ્.— અહે રય ખરેનડ્હચ. (૯ માં ૬૦ પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮. યજ઼ઓશ મે હીમ્ (જાવત) દડ્હુ-ફ્રારાંવનાંમ્ આપઓનીમ્.

૧૦૯. તાંમ્ યજત અરપાયઓધ્રો જઇરિ-વઇરશ્, પસ્ને આપો દાઇત્યયાઉ, સતઓ અરપનાંમ્. અર્ગનાંમ્. હજડ્રે ગવાંમ્. બઓવરે અનુમયનાંમ્.

૧૦૫.—તેણીને બુલંદ (અથવા ઉંચી દાનેશ ધરાવનાર) કૈએ ગુસ્તાસ્પે, ફ્રરજ઼્દાનુ નદીનાં કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોસ્પંદોથી આરાધી,

૧૦૬.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું, બદદીન તાંથ્રવંતને, દેવપરસ્ત પેશનને અને દરવંદ અર્જાસ્પને આ લડાઇનાં મેદાંનમાં લશકરોની વચે મારનાર થાવું."

૧૦૭.—(૧૬ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮.—(પેહલા ફ૦ પ્ર૦).

૧૦૯.—તેણીને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેશીને લડાઇ કરનાર જરીરિ-વઇરિએ (જરીરે), વેહેદ્દાઇતિ નદીના કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાંહાંનાં ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૧૧૦. આઆત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર-અનહિતે! યત્ બવાની અઈવ્-વન્યંઙ્ પેશો-ચઙ્હેમ્ અસ્તો-કાનેંમ્, હુગયાકેમ્ દએવયસ્નેંમ્, દવન્તેં-રય અરેજત્-અરપેંમ્, અહય ગએથે પેષનાહુ."

૧૧૧. દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ્ર જઓથ્રો-બરાઇ, અશેદ્રાઇ, યઝેંમ્નાઇ, જઇધ્યન્તાઈ, દાથ્રિશ, આયપ્તેંમ્ — આહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ૬૦ પ્ર૦).

[૨૭] ૧૧૨. યજ્અએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાશ્ચનાંમ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧૩. તાંમ્ યજત વન્દરેમઇનિશ અરેજત્-અ-શ્વો, ઉપ જ઼રયો વોઉરુકશેમ્, સતેંમ્ અસ્પનાંમ્ અર્ષનાંમ્, હજઙ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્

૧૧૦.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુશીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું આઠ ભોયરાંવાલા પેશોત્ચ્રૂ-હુને, દેવપરસ્ત હુમયાકને અને પાપી અર્જાસ્પને આ લડાઇનાં મેદાનમાં લશકરો વચ્ચે મારૂં.

૧૧૧.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે),

[૨૭] ૧૧૨.—(પેહલા ફ૦ પ્ર૦).

૧૧૩.—તેણીને **વન્દરેમનને** લગતા **અર્જાસ્પે** વોરૂકશ દર્યાની નજદીક, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાંહાનાં ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૧૧૪. આઅત્ હીમ્ જઈધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્, "હજદિ મે વઙ્-ઉહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન-યાઓ તખ્મેંમ્ કવએમ્ વીશ્તાસ્પેંમ્, અસ્પાયઓધ્રે જઇરિ-વઇરિશ્, યથ અર્જેમ્ નિજનાનિ અઇર્યનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ પન્ચસધ્નાઇ સતધ્નાઇશ્ચ, સતધ્નાઇ હજ-ઙ્રધ્નાઇશ્ચ, હજઙ્રધ્નાઇ બએવરેધ્નાઇશ્ચ, બએ-વરેધ્નાઇ અહાંખ્નધ્નાઇશ્ચ.

૧૧૫. નોઇત્ અધ્નાઇ દથત્ તત્ અવત્ આય-પ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત.—અહે રય ખરે-નઙ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬. યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દરૂઙ્હુ-ફ્રાશ્નનાંમ્ અપઅેાનીમ્.
(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧૭ યેઙ્હે ચથ્વારો અર્શાન હાંમ્-તાષત્ આહુરો મજ્દાઓ, વાતેંમ્ચ, વાંરેંમ્ચ, મએઘેંમ્ચ ફ્રઙ્હુસ્મ્ચ, માસ્તિ જિમે હીમ્, સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર!

૧૧૪.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "એ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને આ મુરાદ બખશ કે હું જોરાવર કયાની ગુસ્તાસ્પ અને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેશી લડનાર જઇરિ-વઇરિ (જરીર)ને મારનારો થાવું; અને તેમજ હું ઈરાન દેશોમાંનાં પચાશ-સોઘણાં, સો-હજાર ઘણાં, હજાર દશ હજારઘણાં અને દશ હજાર અસંખ્યઘણાં માનસોનો નાશ કરૂ.

૧૧૫.—તેને નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬.—(પેહલા ફકરા પ્ર૦).

૧૧૭.—જેણીનાં ચાર જવાન ઘોડાઓ તરીકે અહુરમજદે **પવન**, વર્ષાદ, વાદલાં, અને કરાં બનાવેલાં છે, કે (જેઓ) શિયાલામાં બીનાસનાં મેલાપથી, ઓ સ્પિતમાન જરથોશત! તે (અર્દ્વી સૂર) તરફ વર્ષાદ વરશાવવાને. હીમ પાડવાને બરફ પાડ-

વારેન્તએચ, સ્નએઝિન્તએચ, સરિચન્તએચ ફ્યઙ્હુન્તએચ ; યેઙ્હે અવવત્ હએનનાંમ્ નવસતાઇશ્ હઝઙ્રેમચ.

૧૧૮. યજાઇ હુકઇરીમ્ બરેઝો વીસ્પો-વહ્મેમ્ ઝરનએનેમ્, યહ્માત્ મે હચ ફ્રઝ્ગધઇતે અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હઝઙ્રાઇ બરેસ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષયેતે ખરેનઙ્હો, યથ વીસ્પાઓ ઈમાઓ આપો યાઓ ઝેમા પઇતિ ફ્રતચન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ.--અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૬ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૯૨] ૧૧૯. યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ આપઓનીમ્.

૧૨૦. ઝરનએનેમ્ પઇતિ-દાનેમ્, વઙ્હુવિ હિશ્તઇતિ, દ્રઝિમ્ન અર્દ્વીસૂર અનાહિત, ઝઓથ્ર-વાચિમ્, પઇતિશ-મરેમ્ન, અવત્ મનઙ્હ મઇનિમ્ન;

વાને અને કરાં પાડવાને માટે છે; અને તેઓ તેણીનાં (અર્દ્વી સૂરનાં) લશકરોમાંનાં હજાર નવસો-ઘણાં (૯૦૦૦૦૦) લશકર તરીકે છે.

૧૧૯.—તમામ ખુબી ધરાવનારા (લીલોત્રીવાલા) હુકર પાહડને તું વખાન કે જેમાથી મારી નિર્મલ અર્દ્વી સૂર હજાર માનસોનાં માથાની ઉચાઈથી વેહે છે; અને સઘલી નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને જે ઘણીજ જોસથી વેહ છે—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૯] ૧૧૯.--(પેહલા ફ૦ મૂજેબ).

૧૨૦.—તે ખુબીવાલી અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂર સુણેરી પહાન રાખતી, જોરનાં વચનોનુ સ્મરણ કરતી અને મનમાં આ પ્રમાણે વિચારતી ઉભા રેહે છે:

૧૨૧. કો માંમ રતવાલ્, કો યજાઇતે, હઓમવઇતિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો જઓથ્રાબ્યો યઓજ઼્દાતાબ્યો પઇરિ-અંઙ્હર્શતાબ્યો; કહ્માઇ અજેમ્ ઉપઙ્હચયેનિ હચિમ્નાઇચ અનમ્નાઇચ ફ્રારેઙ્હાઇ હુગનઙ્હઓચ.—અહે ચ ખરેનઙ્હચ. (૮ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૩૦] ૧૨૨. યજ઼એશ મે હીમ્ (ગાથત) દહ્યુ-ફ્રસ્તનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે.)

૧૨૩. યા હિશ્તઇતિ ફ્રવધેમન, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, કઇનીનો કેહ્રપ સ્‌રીરયાઉ અમવયાઉ, હુરઓધયાઉ, ઉસકાત્ યાસ્તયાઉ, એરેજ઼વહ્રથ્ગો રઓચત ચિથ્રેમ્ આઝાતયાઉ, ફ્રા-જ઼ઓષ્રેમ્ અધુ-કેમ્ વઙ્હાનેમ્ પૌ.ઉરૂ-રપદ્દતેંન જરનએનેમ્ બાત.

૧૨૧.—"કોણ મારી સ્તુતી કરેચ? કોણ મને હોમો વટે, ગોમો વટે અને સ્વચ્છ કીધેલા તથા છાંટેલા જોરો વટે આરાધેચ, કયા ઈમાનદાર, એક સરખા-વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હું મદદે જાવું."—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા મૂજેબ).

[૩૦] ૧૨૨.--(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૧૨૩.--જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે, નોજવાન, સુન્દર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખોલેલા બાંધાવાલી, ઉંચાં વસ્ત્ર પેહરેલી, શીધા કદની, તેજવાલી, ઉદારતા ભરેલા દેખાવની (અથવા ઉંચાં કુલની), તથા ખુશનુમા સુંદર દેખાવનુ અને સૂણેરી અત્ક (એક જાતનું વસ્ત્ર) પેહરેલી એક સ્ત્રીનું રૂપ ધારણ કરેલું છે.

૧૨૪ યથ મામ્ બરેસ્મો-જસ્ત, ફ્રા-મઓષા-વર સીસ્પેંમન ચશ્રુ-ક્રન જરનએનિ મિનુમ્ ખરત હ્વાજાત, અર્દી સૂર અનાહિત, ઉપતાંમ્ સરીરાંમ્ મનોથ્રીમ્; હા કે ગઇધીમ્ ન્યાજત, યથચ હુકેરેપ્ત ફ્રૂસ્તાન યથચ અઙ્હેન્ નવાઝાન.

૧૨૫. ઉપઇરિ પુસાંમ બન્દયત, અર્દી સૂર અનાહીત; સતો-સ્તરહ્વાંમ્ જરનએનીમ્, અસ્ત-કઓઝદાંમ્ રથ કઇર્યાંમ્ દ્રફ્‌ષકવઇતીમ્ સરીરાંમ્ અનુપોઇથ્વઇતીમ્ હુકેરેંતાંમ્.

૧૨૬. બ.વ્રઇનિ વસ્ત્રાઙ્ વ.ઙ્હત અર્દી સૂર અનાહિત, થ્રિસતનાંમ્ બ.વ્રનાંમ્ ચતુરેં-જીરૂન-તાંમ્; યત્ અસ્તિ બ.વ્રિશ્ સ્રઓત્ન યથ યત્ અસ્તિ ગઓનોનેંમ; બ.વ્રિશ્ બવઇતિ ઉપાપો, યથ કેરેંતેમ્ થ્વ.ર્શતાઇ જરૂને, ચરેમાઙ્ વએ-નન્તો બરાઝન્તિ ફ્રેન એરેજતેમ્ જરનિમ્.

૧૨૪.--અને જે હાથમાં **બરસમ** પકડેલી નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે ધરતાં પ્રમાણ પ્રમાણેની (જેહવી જોયે તેહવી), ઝુલતી અને ચાર ખુનાવાલી બાલી પેહેરી છે, અને જે ઊંચા કુલનીએ પોતાની સુંદર ગરદન ઉપર સુણેરી માલા પેહેરીછે—તેણીએ પોતાની કમર તંગ બાંધેલી છે કે જેથી તેણીનાં બંધે થાનો સુંદર દેખાવનાં અને નવાં ઉગેલા હોએ એવાં લાગે છે.

૧૨૫.—જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે (પોતાનાં માથાં ઉપર,) સો સેતારાઓથી મઢી લીધેલું સુણેરી, આઠ-દાંતા (અથવા ખુના)વાલું, જેની ઉપર ગારીનું ચિત્ર પાડેલું છે એવું, જેની ઉપર નાહાંનો વાવટો ઉડતો દેખાએચ એવું, સોહામનું, માફકસર કદનું અને સુંદર બનાવેલું તાજ મુકેલું છે.

૧૨૬.—જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂર, ચાર બચાંઓને જન્મ આપનાર **બિવરો**માંનાં જેઓ ઘણાંજ સરસ અને ઘણાજ ચલકતા રંગનાં છે તેઓ મધેના ત્રિશ **બિવર** જાનવરોનાં ચામડાંનાં બનાવેલાં, વસ્ત્રો પેહેરે છે; એ **બિવર** પાણીમાં વસનારૂ જાનવર છે,—ચોકસ ઠેરવેલ વખતે તેનાં ચામડાં કાહાડવામાં આવે છે કે જે સુણેરી રૂપેરી (પટા અથવા

૧૨૭. આઅત્ વઙ્હઇતિ પષ સેવિશ્રે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! અવત્ આયપ્તેંમ્ યાસામિ યથ અજેમ્ દત્રાફ્રિતો મસ ક્ષથ્રૂ નિવાનાનિ, અશ-પચિન, સ્તૂઇ બખ્ધ્ર. ફ્રરઓથત્-અરપ, ખનતચખ્ર, ક્ષરએવ.યત્-અસ્ત્ર, અશ-ગઓઉર્વં, નિધાનો-પિતુ હુ'અઓઇધિ, ઉપ સ્તરેમએનુ વારેંમ દઇધે પરેનઙ્-હુન્તેંમ્ વીસ્પાંમ્ હુજ્યાઇતીમ્ ઉરૂવંન્તેમ્ ક્ષથ્રેમ્ જજાઇતિ.

૧૨૮. આઅત્ વઙ્હઇતિ પષ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ઠ અઉર્વંન્ત યાસામિ, ચિમ્ચ ત્રિપઇતિશ્તાનેંમ્ અઉર્વંન્તેંમ્, ચિમ્ચ ચથ્વરેં-પઇતિશ્તાનેંમ્ ; અઓંમ્ ત્રિપઇતિશ્તાનેંમ્; અઉર્વંન્તેંમ્ યો અઙ્-હત આઝુશ ઉજ્ગસ્નો હુપ્રઓઉર્વઐસો વાપાહુ પેશનએનુચ; અઓમ્ ચથ્વરે-પઇતિશ્તાનેમ્ યો હએનયાઙ્ડ પેરેથુ-અઇનિકયાઙ્ડ વ ઉર્વઐસયાત્ કરન હાયૂમ્ચ હવિનેમ્ચ, હવિનેમ્ચ હાયૂમ્ચ.

ખુશ્બુદાર) અને પ્રતિબિંબ આપે એવાં (એટલે આરસી જેવાં) છે અને તે બહુપ્રકાશ આપે છે.

૧૨૭.—ત્યારે ઓ ખુબીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! હુ કે જે ઘણો ચહવાએલો છું તે આ ફાયદો ચાહુંચ કે હિયાં પસંદ પડતા ઘોડાવાલાં, મોટી ખંડણી મેલવતાં, તેજ ઘોડાવાલાં, ખનખનાત કરતા રથવાલાં, તેજ હથ્યારોવાલાં, પુષ્કલ ખોરાકવાલાં અને તયાર તથા સુગંધી (અથવા સ્વાદીષ્ટ) ખોરાકવાલાં એવાં રાજ્યોને બંચાવી રાખું, કે જે રાજ લડાઈનાં મેદાનો ઉપર પુરતો બંચાવ આપી શકેચ અને જેથી તમામ નેક જીંદગી ગુજારનાર ટોલા આબાદી પામેચ.

૧૨૮.—ત્યારે ઓ ખુબીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! હું તે બે જવાન બહાદુરો માંગુચ, જેમાંનો એક બે પગો જવાન બહાદુર, અને એક ચાર પગો જવાન બહાદુર છે; બે પગો જવાન બહાદુર તે કે જે લડાઈઓમાં લડાઈઓની રથો ઉપર ઘણાજ જહડપના ધસારાથી ચહડી જનાર હોય, અને ચોપગો જવાન બહાદૂર તે કે જે મોહટાં લશકરવાલી સેનાની હાહુઓ અને

૧૨૯. અએત યરન, અએત વક્ષ, અએત પઈતિ અવ-જસ, અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! હચ અવતએ્યો સ્તરેભ્યો, અવિ જાંમ્ અહુર-ધાતાંમ્, અવિ જઓતારેંમ્ યઝેમનેંમ્, અવિ પેરેનાંમ્ વીધ્‌ઝારયેઇન્તીમ્, અવ્‌ હે જઓઓબ્રારાઓ અરે દાઓ યઝેમનાઓ જઈધ્યન્તાઓ, દાશીશ્‌, સ્પયન્તેંમ્ યથ તે વીસ્પે અઉર્વન્તો જ્‌જ્‌વાઉંહ્‌ પૈતિજસાંન, યથ ક્વોધ્ધશ વીશ્તારપહે.—અહે રૅ ખરેનહ્‌ચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

(બાજમાં)

(ક) અહુરમજદ ખુદાએ ! અવ્‌ઝૂની એ મર્દુમ્, મર્દુમ્ સર્દગાંન્, હમા સર્દગાંન્ હમ્બા-યસ્ત્ એ વેહાંન્ ! ઉઈમ્ વેહ-દીન્ માજ્દયસ્નાંન્

જમની તથા જમની અને દાહબી બંધે બોરહુએ ઘણી જહડપથી પોહોંચી શકે.

૧૨૯.—અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા ! આ મેં કરેલી આરાધના અને દોઆથી તું આ સેતારાઓ (આકાશ) ઉપરથી અહુરમજદે પેદા કરેલી આ જમીન તરફ, આરાધના કરનાર જોતી (ક્રિયા કરનારોની તરફ અને પુરતા અખુટ ખોરાકની તરફ —ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર, ઇજનાર અને મુરાદ ચાહનારને વાસ્તેની મદદને સારૂ, ઓ મોરાદ બખશનારી ! તું પોહોચ; કે જેથી સઘલા બહાદુર પેહલવાનો કએગુશ્તાસ્પનાં બોલાવવા તરફ આવે (યાને જે ધર્મ ગુશ્તાસ્પે કબુલ કર્યો છે તે ધર્મ સઘલા બહાદુરોબી કબુલ કરે). તેણીના તેજ અને અને પ્રતાપને લીધે ઈત્યાદિ.

(બાજમાં)

(ક) અએ પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થયલા મહા ગ્નાની સાહેબ ! માનસ અને માનસ જાતની અને બીજી સઘલી જાતની પેદાયસની વૃદ્ધિ કરનાર ! સઘલા ભલી દીનના શરીકોની વૃદ્ધિ કરનાર સાહેબ ! હું માજદયસનાંનોમાંનાં બેહદીનને દીનની

આગાઊી આરાત્રાની નેકી રસાનાદ્! અએદ્દૂન્ બાદ્!—(પ્રગટ પઢે) યથા અહૂવર્યો (૨)—

(ખ) યસ્નેમ્ચ વહ્મેમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેંચ આફ્રીનામિ અરેંદુયાઊ આપો અનાહિ-તયાઊ અષઓન્યાઊ અષેમ્ વોહૂ (૧).

(ગ) અહ્માઇ રએશચ ખરેંનસ્ચ; અહ્માઇ તન્વો દ્રવતાતેંમ, અહ્માઇ તન્વો વજ્દ્વરેં, અહ્માઇ તન્વો વેરેંથ્રેમ્, અહ્માઇ ઇસ્તીમ્ પઓઉરુશ્-ખાથાંમ્, અહ્માઇ આસ્નાંમ્ ચિત્ ફ્રજન્તીમ્, અહ્માઇ વહિસ્તેમ્ અહૂમ્ અષઓનામ્ રઓચન્હેંમ્ વીસ્પો-ખાથ્રેમ્; અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ.—અષેમ્ વોહૂ (૧).

(ઘ) હજન્ગ્રેંમ્ બએષજનાંમ, બએવરેં બ-એષજનામ્.—અષેમ્ વોહૂ (૧).

આગાહી, દીનપર ઉસ્તવાર રેહવું અને નેકી પોહોંચો ! (જેમ મેં ચાહ્યું તેમ) થાઓ !

(ખ) નિર્મલ અને અશો અર્દ્વિ સૂર નદીની આરાધના, દોઆ, અજમત અને કુવ્વતને હું વખાનું છું

(ગ) (જે શખસ કે અર્દ્વિ સૂરના ગુણોની વખાંન ગાએ) તેને તેજ અને ખુરેહ, તેને તનની મજબુતી (તન્દુરોસ્તી), તેને તનનું સુખ, તેને તનની ફતેહ, તેને પુરતાં સુખવાલી દોલત, તેને જાતી અકલનાં ફરજંદો, તેને લાંબાંમાં લાંબી જીંદગી અને તેને અશો લોકોનું, રોશન અને તમામ સુખવાલું બેહેસ્ત હોજો; જેમ મેં ચાહેઉં તેમ થાઓ !

(ઘ) હજાર ઘણી તન્દુરોસ્તી અને દશ હજાર ઘણી તન્દુરોસ્તી થાઓ.

(૬) જસ મે અવંઘ્હે મઝ્દ! અમહે હુતાશ્‌તહે હુરઓથહે વેરેથ્રઘ્નહે અહુર-ધાતહે વનઇંત્યાઉશ્ચ ઉપરતાતો; રામનો ખાસ્ત્રહે વયાઓઈ ઉપરોકર્યેહે તરધાતો અન્યાઇશ દામાંન્; અએતત તે વયો યત તે અસ્તિ સ્પેન્તો મઈન્યઓમ, થ્વાષહે ખધાતહે ઝ્રવાનહે અકરનહે ઝ્રવાનહે દરેઘોખધાતહે—અષેમ વોહૂ-(૧)

(૭) કેર્દે ગુઝ્દ ગુનાહ ગુજારેરનરા કુનમ, અશાહી રવાંન દુશારમરા હમકેર્દ હમા વેહાને હફ્તકેશ્વર જમીન, જપીન-પેહના, રુદ-દરાના, ખુર્શીદ-બાલા, બુન્દીહા બે-રસાદ! અશો બીદ હેર્-ઓ! અથ જમ્યાત યથ આફ્રીનામિ!—અષેમ વોહૂ (૧)

(૭) રોજે (ફલાન) માહે (ફલાન) ગાહે (ફલાન) નમાઝે દાદારે ગેહાન-દાગાન! હુનઓથ

(૬.) અએ દાદાર અહુરમજદ ! તું મારી મદદને માટે પોહોંચ; નેક બનાવેલા અને ખુબસુરત અમની, અહુરમજદે પેદા કીધેલા બેહેરામની, વનન્તી—ઊપરતાતની, રામખાસ્તારની, વયુ-ઉપર કઈર્ય કે જે બીજી પેદાયસો કરતાં સરસ પેદા કીધેલો છે અને જે તું સ્પેનામીનોનો લગતો છે તેની, કુદરતના કાયદા પ્રમાણે ચાલનાર આકાશની, વગર હદના જમાનાની અને લાંબા મુકરર કીધેલા જમાનાની (મદદ મને પોહોચાડ.)

(૫) પાપનાં નિવારણને માટે સવાબનાં કામોનો બદલો હું મેલવું અને રવાનનાં પિયારને માટે, હફ્તકેસ્વર જમીન ઉપર વસનારા, સઘલા સવા-બકારો અને તમામ ભલાઓને, જમીનની ફરાખી જેટલી, નદીની લંબાઇ જેટલી, ખુરશેદની બુલંદી જેટલી અશોઇ (પુણ્ય) પુરતી રીતે પોહોચો ! પુણ્યવાન માનસ લાંબા વખત સુધી જીવજો ! જેમ હું ચાહુચ તેમ થાઓ (યાને આમીન) !

(૭) ફલાનાં રોજે, ફલાંનાં મહીનામાં અને ફલાની ગેહેમાં—દુન્યાની તમાંમ પેદાએશને પેદા કરનાર દાદાર અહુરમજદને નમાજ ! દાદાર અહુ-રમજદને ખુશાલ કરવાને માટેની અને ગનામીનોનો

અહુરહે મજદાઙ. તરોઇદીતે અઙરહે મર્ઇ-યેઉશ. ૯૮થ્યા-વરતાંમ ઘ્યત્ વરના ફ્રરમોતેમેંમ્; રતઓમી અમેંમ્—અમેંમ્ વોહૂ (૧)

(જ) ગુર્જ ખુરેહ અવજાયાદ અર્દી સુર બાનો એ-રસાદ! અમાવંદ પીરોજગર અમાવંદી પીરોજગરી; દાદે દીને વેહ માજદયસ્નાન્ આંગ-હીરવાઇ ગોઆફ્રરંગાની બાદ્, હપ્ત-કેશ્વર-જમીન અઓહ્નબાદ; મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ શુદન્. મનઆનો આવાયદ શુદન્! આપઓનિ અમેમ્ વોહૂ (૧)

(ઝ) દાદારે ગેહાન દીને માજ્દયસ્ની દાદે જરથુસ્તરી. નેમસે તે સેવિરતે અર્દિ સુર અનાહિતે આપઓને! —અમેંમ્ વોહૂ (૧)

(ઞ) નેમો ઉર્વઇરે વઙુહિ મજદધાતે આપઓને!—અમેમ્વોહૂ. (૧)

તિરસ્કાર કરવાને માટેની રાસ્તીનાં કામો કરનારાઓની જે મુરાદ છે તે અતિ ઉત્તમ છે.—રાસ્તીને હું વખાનું છું.

(જ) અર્દ્દી સૂર બાનૂનું તેજ અને પ્રતાપ વધો! અને તે હિમ્મતવાલી તથા ફતેહમંદ (હમારી) હિમ્મત તથા ફતેહને માટે પોહોચો! ભલી માજદયસ્નની દીનનો રેવાજ, તેની વાકેફી અને પ્રખ્યાતિ—હક્તકસ્વર જમીનપર થાઓ! જેમ મેં ચાહેઉં તેમ થાઓ! એજ પ્રમાણે મનેબી (તે ભલી દીનની વાકેફી અને મશહુરી) મલે!

(ઝ) માજદયસ્ની દીન અને હજરત જરથોસ્તે જાહેર કરેલો તરીકો એ સઘલી સૃષ્ટિને સરજનાર દાદાર અહુરમજદ તરફથી મલેલો છે. પવિત્ર, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્દિ સૂર! નમસ્કાર તુંને!

(ઞ) ખુબીવાલાં, અહુરમજદે પેદા કીધેલાં ઉપર વર નમસ્કાર તમુને!

(૮) અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્ અપઓ-નીમ્ આપહે રતૂમ્ યજમઇદે.—અષેમ્ વોહુ (૧)

(૬) અર્દ્વી સૂર બાનો બે-રસાદ.—અષેમ્ વોહુ (૧)

અષેમ્ વોહૂ

અષેમ્ વોહૂ વહિશ્તેંમ્ અસ્તી; ઉશ્તા અસ્તી ઉશ્તા અહ્માઇ, હ્યત્ અષાઇ વહિશ્તાઇ અષેમ્.

અહૂનો વઇર્યો.

યથા અહૂ વઇર્યો અથા રતુશ્ અષાત્ ચીત્ હચા; વંઙહેઉશ્ દજ્દા મનંઙહો શ્ય-ઓથનનાંમ્ અંઙહેઉશ્ મજ્દાઇ; ક્ષથ્રેમ્ચા અહુરાઇ આ યિમ્ દ્રેગુબ્યો દદત્ વાસ્તારેમ્.

(૮) નિર્મલ, અશોઈ વાલી અને અશોઈમાં ચહડતી અર્દી સૂરને હમો વખાનીએચ.

(૯) અર્દી સૂર બાનો (હમારી મદદે) પોહોચો !

અષેમ વોહુની માએની.

રાસ્તી એ સર્વથી ઉત્તમ દોલત તથા મોહટું સુખ છે; ખરૂં સુખ તે શખસને છે કે જે ઉત્તમ સચ્ચાઈમાંજ પોતાનું સુખ સહમજેછે.

'અહુનવર'ની માએની.

જે પ્રમાણે આ દુન્યાને લગતો કારોબાર ચલાવનાર સરદાર (યાને પાદશાહ) પોતાની મુરાદ મૂજેબ કામો કરનાર (યાને આપએખ્યાર) છે તેમજ ધર્મને લગતો કારોબાર ચલાવનાર સરદાર (યાને દસ્તૂરાન દસ્તૂર) પોતાની રાસ્તીની મારફતે મુરાદ મુજેબ ચાલનાર છે (મતલબ એ કે આ દુન્યાને લગતો કારોબાર ચલાવનાર પાદશાહ અને મીનોઇ દુન્યાને લગતો કારોબાર ચલાવનાર યાને માનસોને સચાઇને મારફતે બેહસ્તનો મારગ શિખવનાર 'રદ' (વડો ધર્મ ગુરૂ) એક સરખા દરજ્જાનાં અથવા માન આપવાને લાયકનાં છે.)

'અહુનવર'ની માએની.

બહમનની બખશેશ આ દુન્યાના, અહુરમજદને માટેનાં કામો કરનારાઓની છે (યાને જેઓ આ દુન્યામાં દાદાર અહુરમજદને ખુશી કરવાનાં કામો કરે છે તેઓને બહેસ્તની બખશેશ મલે છે.)

જે શખસ ગરીબોને પરવરશી કરનાર મેલવી આપેચ તે ગોયા અહુરમજદને પોતાને પોતાને પાદશાહ (અથવા માલેક) ગણે છે.

આવાં યશ્તમાં આવેલી કેટલીએક બાબતોનો ખુલાસો.

સફો ૩ જો—(ક)—એ અવસ્તાનો વાકય દરએક અવસ્તાનાં ભાગની શરૂઆતમાં, હમેશાં લખવામાં આવેલો છે, અને એનો અર્થ "બ ખશનુદીએ દાદાર અહુરમજ્દ" એવા પાજંદ બંદગીઓમાં આવેલા વાકયને મલતો-દાદાર અહુરમજ્દને ખુશનુદ કરવાને (હું આ અવસ્તા શરૂ કરૂં છું) એવી રીતેબાં થઈ શકે છે.

(ખ) થી (ગ) સુધીનો ભાગ પાછલા વખતમાં વધારેલો 'પાજંદ' ભાષામાં, દીબાચો અથવા મંદાન છે અને (ઘ) થી તે (ઝ) સુધીનો ભાગ અસલ અવસ્તાનો દીબાચો છે અને ૧ લા ફકરાથી એ યશ્તનું મંદાન

થાએ છે. બીજા સઘલા ખુરદે અવરતાની રચના ઉપલીજ રીતીની છે.

(ચ) થી તે (જ) 'ફ્રૂરવરાને' થી શરૂ થતો ભાગ દીનનો કલમો અથવા એક ખરા જરથોશતીનું લક્ષણ દેખાડનારો તથા તે કયા વખતનાં અને કયા ફરેસ્તાની વખાન કરે છે તે બતાવનારો ફકરો છે. એ ફકરાનો તરજુમો હાલ સુધી થયલા તરજુમાઓથી સદનતર જુદો છે; અને એવો તરજુમો, પેહેલ વેહેલો મારા મીત્ર એરવદ શેહરીયારજી દાદાભાઇ ભરૂચાએ કર્યો છે અને તે ધ્યાન આપવા જોગ છે.

જેમ શેઠ ખુ૦રૂ૦ કામાજી રપિહિન ગેહને સઉથી પેહેલી ગણે છે તેમ લેતાં એ 'ફ્રૂરવરાને' થી શરૂ થતા ફકરા ઉપરથી આપરો આગલા જરથોશતી નિયાગાનો પોતાનો આખો દીવસ કેહવી રીતે ગુજારતા તે વીશે ઘણી સરસ રીતે સમજાવી શકાય છે.

(૧) ઉષહિન ગેહ—એ વખત પેહેલાં "બેરેજ્ય" (યાને બામદાદમાં ઉઠી દોઆ ચાહવાનો), અને પછી ન્માન્ય (યાને ઘરધનીનું કામ બજાવવા) નો છે. એ વખતે ઘરધનીનું કામ એ હોવું જોઇએ કે પોતાનાં કુટુંબ સાથે પેહેલાં ખોદાની બંદગી કરવી અને તે પછી બીજું ઘરસંસારને લગતું કામ કરી લેવું.*

---

* આપરા લોકોમાં રાતે ૧૨ વાગા પછી વંદીદાદ કરવામાં આવે છે, તે વિશે એહવું કેહવામાં આવે છે કે તે ઉશહિન ગેહેમાંજ થઇ શકે, પણ વંદીદાદની શરૂઆતથી તે સેવટ સુધી જ્યાંબી 'ફ્રરવરાને' પઢવામાં આવે છે ત્યાંહાં ઉષહિન ગેહ નહી પણ 'દાતાઇ હધ દાતાઇ વીદએવાઇ જરથુસ્ત્રાઇ' એહવી તદન જુદીજ ગેહ પઢવામાં આવે છે. તે ઉપરથી એહવું જણાય છે કે ઉષહિન, ખુરશેદને તલુ થવાનો વખત. જેમ હાવન, હોમની ક્રિયા કરવાનો વખત, રપિથવન, બપોરનો વખત, ઉજયરિન, સુરજ

(૨) હાવન ગેહ—એ વખત હોમની ક્રિયા કરવાનો છે; અને તે વખત 'સાવઙ્હિ' યાને લોકોએ પોતાના ધંધા રોજગારના કામમાં મશગુલ થવાનો, અને "વીસ્પ" યાને મોહોલાને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી પોતાના મોહોલાના લોકોનો ઇનસાફ કરવામાં મશગુલ થવાનો છે.

(૩) રપિથવન ગેહ—એ વખત બપોરનો છે; એ વખતમાં 'ફ્રરાદત-ફ્શુ' યાને સહવારથી ખેતીવાડીના કામમાં લાગેલાં પશુઓને આશાએસ આપવાનું, અને 'જન્તુમ' યાને ગામને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી લોકોનો ઇનસાફ આપવાનું, કામ થતુ હતું.

અસ્ત પામવાનો વખત, અઇવીસરૂથરેમ રાતે બંદગી કરવાનો તથા આરામ લેવાનો વખત તેમ 'દાત હુધ દાત વીદએવ જરથુસ્ત્ર' એ વંદીદાદ પઢવાનો વખત છે. એહવું એ શબ્દોનાં ખુદ અર્થો ઉપરથીજ ખુલ્લું દેખાએ છે.

(૪) ઉજીરન ગેહ—એ વખત સૂર્ય અસ્ત પામવા આગમચનો હોય એવું જણાયછે; કેમકે એ વખત 'ફરાદત-વીર' યાને માનસોને પોતાના ધંધાથી ફારેગ થઇ આરામએસ લેવાનો છે, તથા એ વખતે 'દખ્યુમ' યાને દેશપતિ (પાદશાહ) પોતાની કચેરી ભરી' 'વીસ્ય' તથા 'જન્તુમ' એ ચુકવેલા લોકોના મુકદમાં સમજવાનું કામ ચલાવતો.

(૫) અઇવિસરૂથ્રેમ ગેહ—એ વખત ખુરશેદ અસ્ત પામવા પછીથી તે ઠેક બામદાદ સુધીનો છે તથા એ શબ્દનાં અર્થ ઉપરથી એવું જણાયછે કે એ વખતે સઘલાઓ સાથે મલી ગાયણના આકારમાં બંદગી કરતા હોય;—એ વખત 'ફરાદત-વીસપાંમ-હુજયાઇતી' યાને સઘલા હસ્તી ભોગવનારાઓને આરામ લેવાનોછે, તથા 'જરથુશ્ત્રોતેમ' યાને વડા ધર્મગુરૂએ પોતે ધર્મ સંબંધી બાબતોનો અભ્યાસ કરવાનાં, તથા પોતાનાં શાગેરદોને શિખવવાનાં કામમાં મશગૂલ થવાનો છે.

એ વખતના મુખ્ય ૫) ભાગો સિવાય બીજા બે ભાગો છે કે જે ચોકસ બંદગીને માટેજ મુકરર કરેલા હોય એવું લાગેછે. કેમકે બીજે ઠેકાણે જયાં પાંચે ગેહો મધેની કોઇ ગેહ પઢવામાં આવેછે તેને બદલે વંદીદાદમાં—'દાતાઇ હધ દાતાઈ વીદએવાઈ જરથુશ્ત્રાઇ' (યાને જરથુશતને લગતો વદીદાદ એટલે દેવથી જુદા કાયદા તે પઢવાનો વખત) અને વીશ્તાસ્પ નુસ્ક પઢતાં 'હધ માંથ્રાઇ જઇનિ પશ્તૌંઇ ઉપઇરિ ગાતુખ્યો ગેરેપતાઇ માંથ્રાઇ સ્પેન્તાઇ' પઢવામાં આવેછે. અને તે પછી 'રતવાંમ્ અયરનાંમ્ચ અસ્નયનાંમ્ચ માહ્યનામચ યાઇર્યનાંમચ સરેધનામ્ચ' પઢવા પછી જે ખશનુમન પઢવાની હોય તે પઢવામાં આવે છે. એ ઉપરથી દેખાયછે કે મજકૂર બે ગેહો અઇવિસ્રૂથ્રેમ ગેહનાં વિભાગો હોએ અને તે મજકૂર ચોકસ બંદગીઓને સારૂજ મુકરર કરેલા હોએ એહવું લાગે છે.

ફ૦ ૯ મો—આ યશ્તમાં તેમજ બીજી સઘલી યશ્તોમાં દરએક કર્દાની પાછલ એ ફકરો ખુદ પઢનારને માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

એજ ફકરામાં 'હઓમ યો ગવ' થી શરૂ થતો ફકરો આવેછે તે, આ યશ્તમાં, બીજી સઘલી યશ્તોથી જુદી રીતે લખાએલો છે, બીજી યશ્તોમાં, જે ફરેશ્તાની યશ્ત હોએ તેનું નામ બીજી વિભકિતમાં આવ્યા પછી તુરતજ 'હઓમ યો ગવ બરસ્મન' ઇત્યાદી આવેછે; જેમ કે અરદીબેહશ્ત યશ્તમાં 'અષેમ્ વહિશ્તેમ્ સ્રએશ્તેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઈદે—હઓમ યો ગવ'; ખોરદાદ યશ્તમાં: 'હઉર્વતાતેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે—હઓમ યો ગવ'; ખુરશેદ યશ્તમાં: 'હ્વરે ક્ષએતેમ્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજમઇદે-હઓમ યો ગવ'; માહ યશ્તમાં: 'માઓંહેમ્ ગઓ-

ચિથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે --હુઓમ ચો ગવ'; તીર યશતમાંઃ 'તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનઙ્હુન્તેમ્ યજમઇદે--હુઓમ ચો ગવ' ઇત્યાદિ --પણ આ અર્દ્દી સૂર યશતમાં 'અર્દ્દીમ સૂરામ્ અનાહિતાંમ્ અષઓનીમ્' એ પ્રમાણે બીજી વિભકિતમાં આવ્યા પછી 'અનખુયાક જવનો સાસ્ત.....અર્દ્દી સૂર અનાહિતે'! એ પ્રમાણે સંબોધન વિભકિતની પછી 'હુઓમ ચો ગવ' આવેલો છે. તેથી એ 'હુઓમ ચો ગવ બરેસ્મન'નો સંબંધ કોણ સાથે લેવો તેનો ગુચવાડો પડે છે.

ફ૦ ૧૩-મો **સાતર કવિ અને કરપન** એ ત્રણ ટોલા હતા જેઓ હમેશાં માજ્દયશ્ની તથા જરથોશતી ધર્મની સાંમે થતા હતા.

ફ૦ ૧૫ મો.-એ ફકરાની શરૂઆતના ચાર શબ્દો જે અર્દ્દી સૂરનાં વિશેશણો છે તે ૧૪ માં ફકરાની સાથે લેવા જોઇએ.

ફ૦ ૧૮ મો—એ ફકરામાં અહીં સુરને એટલો મોટો ચહડતો દરજ્જો આપ્યો છે કે દાદાર અહુરમજદ પોતે વટીક તેનેથી પોતાની મુરાદ ચાહી છે. એ વિચાર પાછલા વખતને છે અને એપરથી એટલોજ સાર કાહડી શકાય છે કે જરથોશ્ત જેહવા નામવર પેગામ્બરને પેદા થવાની ખાહેશ અહુરમજદને પોતાને હતી. (જુવો શેઠ ખુ૦ રૂ૦ કામાજીવાલું જરથોશતનામું સફા ૧૩૬–૧૪૦)—બીજું એ યશતમાં તેમજ બીજે ઠેકાણે અહુરમજદે તથા ૧૦૧ માં ફકરામાં, જરથોશ્તે હોમ, ગવ અને બરસમ વડે બંદગી કીધી છે. અને નોદરના વિશતઓરૂશે કેઇ ચીજથી બંદગી કીધી તે કસુ જણાવ્યું નથી (જુવો ફ૦ ૭૫ મો); વફરેનવાજે હોમ અને ગવને લગતી ક્રિયાની ભેટ આપી છે; અને બાકીના સઘલા પાદશાહોએ તથા પેહલવાનોએ ગાવ, ઘોડા અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદો વડે બંદગી કીધી છે અને એ સઘલાઓનાં

નામો સાથે, ઘણીખરી યશ્તોમાં એકજ રીતે 'સતે અસ્પનાંમ્ અર્ષ્નાંમ્, હજઙ્રે ગવાંમ, બએવરે અનુમયનાંમ' એહવો સાધારણ વાક્ય આવે છે. એ ૧૦૦ જવાન ઘોડા, હજાર ગાએ અને દસ હજાર ગોસ્પંદોનો તે બંદગી કરતી વખતે ભોગ આપવામાં આવતો હતો; પણ તે કેહવી રીતે, તથા સઘલા પાદશાહો તથા પહેલવાનો, એકજ સરખી રીતે ૧૦૦ ઘોડા, ૧૦૦૦ ગાવ અને ૧૦૦૦૦ ગોસ્પંદોનો ભોગ આપતા તેનું કારણ શું તે બરોબર સહમજાતું નથી. આગલા હિંદુઓમાંબી ઘોડા તથા પશુઓનો ભોગ આપવાનો ચાલ હતો—મોજેઈક લોકોમાંબી મોટાં ઢોર, ગાવ અને ગોસ્પંદોનો ભોગ આપવાનો ચાલ હતો. હજરત મુસાની કેતાબનાં 'લેવીટીકશ' નામે ત્રિજા પુસ્તકમાં ભોગ આપવાની બાબત આવી છે. તેમાંની કેટલીએક બાબત જરથોશ્તીઓની ભોગ આપવાની આગલી રીતીઓને તથા હાલની આપણી રેવાયતોમાં

જણાવેલી કેટલીએક બાબદો સાથે ઘણી મલતી આવેછે તે ઉપરથી એવું જણાય છે કે એ જેઇક ધર્મમાં તે ચાલ જરથોશ્તીઓ ઉપરથી દાખલ કરવામાં આવી હોએ.

ફ૦ ૩૩—ઉપ વરેનએશુ ચથ્રુગઓખ-એશુ"—એમાં **વરેન** (ગેલાન નામે એક શેહેરનું)—વિશેશ નામ છે માટે તે એક વચનમાં જોઇતો હતો. પણ એ ઠેકાણે **વરેન** તે ગેલાન અને તેને લગતાં આશપાશનાં ગામો એહવી મતલબે વપરાવાથી એ બહુવચનમાં લખેલો છે. એ પ્રમાણે સંસ્કૃતમાંબી જોવામાં આવે છે; જેમ કે 'નિશધેશુ' 'વિદર્ભેશુ.'

ફ૦ ૩૪ મો—**એરેનવાચ, સવઙ્હાચ,** એ બંધે કોઇ ઓરતો હતી અને એઓ પોતાના જમાનાની ખુબસુરતીના નમુના હતાં. એ ઓરતો કોણ હતીઓ તે વિશે અવસ્તામાંથી એહવું માલમ પડેછે કે તેઓ બંધે જહાકની વાહલીઓ હતી. અને જહાકે

તેમને એક અગાઢ જગોમાં છુપી રાખેલી હતી. અત્રે છપાએલાં ઘણુખરાં શાહનાંમાઓમાં એઓને જમશીદની બેહનો કહેલી છે; પણ 'મોહલ' નામનાં ફરેંચ વિદ્વાને, સને ૧૮૩૮ માં, ફરેંચ ભાષામાં તરજુમા સાથે, પારીસમાં છપાવેલાં શાહનામામાં એઓને જમશીદની છોકરીઓ લખીછે. ગમે તેમ હોએ પણ જ્યારે અવસ્તામાં મજકૂર ફકરામાં લખેચ કે ફરેદુને તેઓ સાથે નેકાહ કીધા ત્યારે મજકુર બંધે બાબતો માનવામાં આવતી નથી. કારણ કે જમશીદનું રાજ જવા પછી એ બંધે ઓરતોને જહાકે પોતાના તાબામાં લીધી, તેણે ૧૦૦૦ વર્ષ રાજ કર્યું તે પછી જહાકના રાજપાતની સાથે તે બંધે ઓરતોબી ફરેદુનને સ્વાધીન થઇ; ત્યારે તે ઓરતોની ઉમરબી લગભગ જહાકનાં જેટલી થાઇ તે છતાં જવાન ફરેદુન તેમની સાથે પરણ્યો અને તેમને પેટે ફરજંદો થયાં!

ફ૦ ૨૪ મો.—**અફદાતેમ**=પગ નહી પોહોચી શકે એહવી ઊંડી જગો, ભોયરૂં.

ફ૦ ૪૧.—**હંન્ક** તુરાની અફરાસ્યાબે આગતને વખતે ભરાઈ બેશવાને એક પાહાડનાં ગારમાં કરી મુકેલી એ એક જગો હતી. એને શાહનામાંમાં "હંગે અફરાસ્યાબ" કરી લખેલું છે. એ યશ્તનાં મજકુર ફકરામાં તથા શાહનામામાં લખવા પ્રમાણે અફરાસ્યાબે એ ગારમાં ભરાઇ બેશીને, કેખુસરૂનાં હાથથી છટકી જવાને તથા પોતે બોહેલું રાજ પાછુ મેલવવાને અને ઇરાનીઓને તારાજ કરવાને ખાહેશ કીધી હતી પણ તેમાં તે ફાવ્યો હતો નહિ. અને શાહનામાંમાં તથા ગોશ યશ્તનાં ૧૮ માં ફકરામાં લખવા પ્રમાણે એને હોમ નામના શખસે બાંધીને કએખુસરોને સ્વાધીન કીધો હતો. અને કએખુસરોએ તેને નોજર, અગરેરસ અને શ્યાવક્ષના કીનામાં માર્યો હતો.

ફ૦ ૪૨—એ ફકરામાં જનાવેલું વોરૂ-
કશ દરિયાનું જે ખુરેહ અફરાસ્યાબે મેલ-
વવા ચાહેઉ હતું તથા તેને સારૂ તેણે જે
ફોકતની યત્ન કીધી હતી તે વિશેનું ખુલા-
સાવાર બયાન જમ્યાદ યશતનાં ૫૬ માં
ફકરામાં આવેલુંછે. (જુવો મોહરજી રાણા
તથા વાછાવાલી યશત બા માએની).
એજ ફકરામાં 'યતૂચ અપઓનો જર-
થુશ્ત્રહે' (એટલે અશો જરથોશતનું ખુરેહ)
એહવો વાકય આવેલો છે. અફરાસ્યાબે
જયારે વોરૂકશ દર્યામાંનું ઇરાનીઓનું ખુરેહ
(કીર્તિ) છીનવી લેવા ચાહ્યું તે વખતે અશો
જરથોશ્ત્ર જનમવાનો હતો પણ તેણે જે
નહિ જન્મેલાઓનું ખુરેહબી છીનવી લેવાની
ખાહેશ કરી હતી તે નહી જન્મેલાઓનો
દાખલો આપવા એક ઉતમ અને મખ્યાત
માનસનો અત્રે દાખલો આપેલો છે.
ઇરાનીઓનું ખુરેહ, એટલે જે ગુણોથી
ઇરાનીઓ સરસાઇ તથા મોટાઇ ભોગવવાને

લાયક થયા હતા તે ગુણો તથા તેમની કીર્તિ સહમજવી અને એ ખુરેહની મારફતેજ ચોકસ માનસો રિસ્તાખેજ કરવાને શકિતવાન થશે (જુવો જમીયાદ યશ્ત ફ૦ ૯—૧૨).

ફ૦ ૫૪ મો.—'પંચસ્રઘનાઇ સતઘનાઇશ્ચ, સતઘનાઇ હજડ્‌-ર-ઘનાઇશ્ચ, હજડ્‌રઘનાઈ બએવરે-ઘનાઇશ્ચ બએવરેઘનાઈ અહાંસ્તઘનાશ્ચિ' એ ફકરાની સંખ્યા ચોકસ કહી શકાતી નથી. અહાંસ્ત એ શું સંખ્યા છે તે જણાયું નથી માટે એને જો પરતો મુકીએ તો બાકીનાની સંખ્યા નીચે મુજબ થાએછે. પેહલાં ૫૦ ને ૧૦૦ એ પછી ૧૦૦ ને ૧૦૦૦, અને ૧૦૦૦ ને ૧૦૦૦૦ ગુણી તેનો સરવાળો લેતાં ૧૦૧૦૫૦૦૦ થાએ છે; પણ ૧૦૦૦૦ને "અહાંસ્ત" એ સંખ્યાએ ગુણતાં જે આવે તે મજકુરમાં ઉમેરીએ તો એ આખા ફકરાની સંખ્યા નક્કી થાએ.—અવસ્તામાં મોટામાં મોટી સંખ્યા બતાવનાર બે વાકયો આવેછે, તેમાંનો એક મજકૂર અને બીજો

"નવચ નવઈતિશ્ચ, નવચસત, નવચહજ઼ર, નવસેસ્ચ બએવાંન"—(૯૯૯૯૯) છે.

ફ૦ ૬૧ મેઃ—એ ફકરામાં 'પઓઉર્વો ચો વફ્રો નવાજ઼ે' તે કોણ તથા 'પ્રએતઓનએ તેને કહરકાસ પક્ષીનાં કાલબુદમાં ઊંચે ઉરાડીઓ તેની મતલબ શું તે બરાબર સહમજાતું નથી. તથા બીજી કોઇબી યશ્તમાં એ 'વફ્રો નવાજ઼' વિશેનો પુરતો ખુલાસો મલતો નથી. "આફરીને પએગાંબર જ઼રથોશ્ત"માં જ઼રથોશ્ત કએ ગુશ્તાસ્પને દોઆ કરતાં બોલેચ કે 'રફ્‌હાંમ્ હૂરએપારાંમ્ બવાહિયથ ચો વફ્રો નવાજ઼ે' (=તું વફ્રો નવાજની માફક, નહી પાર કરી શકાએ એહવી, રંઘા નદીને પાર કરનારો થજે); એ વાકય ઉપરથી એટલું જણાએચ કે "વફ્રોનવાજ" નામે કોઈ સખશ અથવા કોઇ રૂપ આપેલી ફાયદાકારક વસ્તુઓ રંઘા નદીને પસાર કરી હતી, અને એ યશ્તનાં મજ઼કૂર ફકરામાં જણાવ્યા પ્રમાણે મજ઼કૂર વફ્રોનવાજે રંઘા

નદી આગલ પોતાની મુરાદમાં પાર પડ-વાથી, અર્દ્દી સૂરને ભેટ આપવાને કબુલાત આપી છે—તે વાત મજકુર આફ્રીનના ફકરાને ટેકો આપે છે; પણ થએતઓનએ તેને પક્ષીનાં આકારમાં ઉરાડી મુકયો એટલે શું ? યશ્તોમાં બુરાઓએ ઇચ્છેલી તેઓની બુરી મુરાદ તેમને બખશવામાં નથી આવી; પણ વફરેનવાજના બાબમાં તેમ નથી બન્યું. તેણે જે પોતાને મકાને પોહોચવાની મુરાદ ચાહી છે તે અર્દ્દી સૂરે તેને બખશી છે; એટલુંજ નહિ પણ એક સુંદર કન્યાનું રૂપ ધારણ કરી તે પોતે તેની મદદે ગઈછે.—તો એપરથી જણાએછે કે વફરેનવાજ કોઇ ભલો માનસ અથવા ફાયદાકારક કોઇ વસ્તુ હોવી જોઇએ. જયારે તે ભલો માનસ અથવા ફાયદાકારક વસ્તુ હતી ત્યારે ફરેદુને તેને ઉરાડી કાંએ મુકીઓ એહવો સવાલ ઉઠેછે. જે ફરે-દુનને જરથોસ્તથી ઉતરતો ગણવામાં આવ્યો છે અને જેની માનસોમાં જેમ જરથોશ્તની

'ખરનુમન' છે તેમજ ખશનુમનબી છે (જુવો વેસ્તરગાર્ડકનું દફતર સફા ૩૩૧ મો) તે, વફરેનવાજ જેહવા ભલા માનસને, અથવા ફાયદાકારક વસ્તુને, વગર કારણે દુઃખ દેવાને અર્થે, પક્ષીની શેકલમાં ઉરાડી મુકે, એ ખ્યાલમાં આવતું નથી. ત્યારે થ્રએતઓનની તેને ઉરાડવામાં કઈ નેક નેમ હોવી જોઇએ. બીજું, આ ઠેકાણે વફરેનવાજે, બીજા યઝદોઓ કરતાં જુદીજ રીતની ભેટ આપવા કહી છે અને તે હોમ અને જીવાંમ સાથની હજાર જોરો છે.

એક ભાષાને બીજી ભાષા સાથે સરખામની કરનારા વિદ્વાનો, સંસ્કૃતમાં "ત્રિતઆપ્ત્ય" તથા "ત્રૈતન" અને ગ્રીકમાં ત્રાઇતન' (*Triton*) એહવા શબ્દો પાણીની ઉપરનાં મુવકેલ (*God of Water*) ને માટે મલવાને લીધે, મજકૂર 'થ્રએતઓન'ને તેમની સાથે સરખાવી 'પાણી ઉપરનો મુવકેલ' ઠેરવે છે. તે ઉપરથી વફરેનવાજને નવા બર્ડનુ

રૂપ આપી શકાએછે. અને એમ લેતાં એહની મતલબ નિકલી શકે છે કે અ[illegible]તઆનએ (પાણીનાં મુવક્કેલે) વફરોનવાજને ઉપર હાંકી કહાડયો એટલે બાફ અથવા વરાલના આકા-રમાં પાણી ઉપર ગયું અને તેનાં વાદલાં થઇ બર્ફ બંધાયો. તે "વફરોનવાજ ત્રણ દહાડા અને રાત સુધી ઊંચે કુદરતે ઠેરવેલાં પોતાનાં મકાન તરફ ગયો" એની મતલબ એહવી લાગેછે કે બર્ફ અથવા વર્ષાદ પડવા આગમજના ત્રણ ચાર દીવસો આગમજ ગરમી ઘણી પડેછે તથા પુષ્કળ વરાલનો જથો ઉપર જઇને ભેગો થાએછે પછી તે પાણી અથવા બર્ફને આકારે નીચે પડેછે. પણ આ 'વફરોનવાજ'ને ઉપરથી નીચે આવવાને સારૂ તેને માફક આવતી હવા નહિ મલવાથી તે નીચે આવી શકયો નહિ અને તેથી તેણે અર્દ્દ્વીસૂરને યાદ કીધી, અને આ જમીન ઉપરનાં કુદરતે મુકરર કરેલાં તેના મકાન તરફ આવવાને ખાહેશ જણાવી

અને અહીં મૂરે તેને આ જમીન ઉપર પાછો આવવાને મદદ કીધી.

'થ્રએતઓન'ને પાણી ઉપરનો મુવકલ સેતાં ઉપસો સાર, એ ફકરા ઉપરથી નિકલી શકેછે; પણ સઘલી યશ્તોમાં બંદગી કરનારા નામાંકીત પુરૂષો છે; એહવી રીતે રૂપ આપેલી નિર્જીવ વસ્તુએ કેઠે બંદગી કીધી હોએ એહવું જોવામાં આવતું નથી; તે છતાં જો ઉપસોજ સાર કબુલ રાખીએ તો આ યશ્તમાં આવેલી તવારીખનો અનુક્રમ તુટેછે. તે એમ કે પાદશાહ તથા પેહલવાનોની બંદગીની વચે એક જુદીજ બાબદ ઘુસેલી લેવી પડેછે. અગર જો થ્રએતઓનને ફરેદુન લઇએ તોબી અનુક્રમ તુટેછે. કેમકે ફરેદુન પછી કેરેશાસ્પ, અફરાસ્યાબ, કાવુસ, કએખુસરો, તુસ અને વેસેના છોકરાઓ પછી એ વફરોનવાજનું બયાન આવેછે. જો એ થ્રએતઓન ફરેદુનજ હોએ તો એ વફરોનવાજનું બયાન કેરેશાસ્પની આગમજ

આવવું જોઇતું હતું. વલી પ્રએતઓન (ફરેદુન) ની સાથે જે વિશેશણો બીજે ઠેકાણે આવેછે તેજ વિશેશણો આ ઠેકાણેબી આવેલાં છે. માટે એ બાબદ ગુચવાડા ભરેલી છે તોબી એ બર્ફને લગતીજ હોવી જોઇએ એહવું માનવાને વધારે સબબ મલેછે

ફ૦ ૬૫ મો—એ ફકરાની સેવટે, તથા ૭૮ માં અને ૯૮ માં ફકરાઓની સેવટે 'દથત્ અઞાઇ.........દાખિશ્ આયેસ્મ' એહવો વાકય આવેછે તે ભુલ ભરેલો હોવાથી દાખલ કર્યો નથી.

ફ૦ ૬૭ મો—જામાસ્પે, એ ફકરામાં જણાવ્યા પ્રમાણે દેવયસ્નો સાથે જે લડાઇ કીધી હતી તે હજરત જરથુશતની આગમજ થવી જોઇએ એહવું અનુમાન થઇ શકેછે. નહિતો એ લડાઇનું બયાન હજરત જરથુશત પછી તથા કએ ગુશતાસ્પની પછી અથવા સાથે આવવું જોઇતું હતું.

ફ૭ ૭૧ મો—એ "પોઉરૂચાસ્તિ" તથા એનો છોકરો "અથવજદઙ્હ" અને "સાયુજદ્દ્રિ" તથા તેના છોકરા "અથવજૂદઙ્હ" તથા "થ્રિત" એઓનાં નામો શાહનામામાં તથા બીજી કોઇ ફારસી તવારીખોમાં જોવામાં આવ્યાં નથી.

જયારે એ લોકોના નામો જામાસ્પની પછી આવ્યાં છે અને એ જામાસ્પ જો ગુશતાસ્પનો વજીર જ હોએ તો એઓનો જમાનો ગુશતાસ્પનાં વખતમાં મુકી શકાએ છે.

બુન્દહેશન તથા દાદસ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે પોરૂચાસ્તીનો છોકરો "અથવન્દ" રિસ્તાખેજને વખતે સોશ્યોસનો મદદગાર થશે.

ફ૦ ૭૫ મો—વિશ્તઉરૂશ નઓતઇર્યાન, એ ધનીના પોતાનાંજ કેહવા પ્રમાણે એણે પુષ્કલ દેવયસ્નોનો નાશ કર્યો હતો. અને વિતઙ્હુઇતી નામે શુકાઇ ગએલી નદીને એણે પાછી તાજી કરી હતી.

ફ૦ ૭૯ મો— 'ગોઇશ્તો ગો ફ્ર્યાન,' (ગોશ્તે ફરિયાન),—અવસ્તા તથા પેહેલવી-માં લખવા પ્રમાણે એ ધની એક અશ્હો ઉખાણો બોલનાર હતો. એના વખતમાં અખ્ત્ય (અખ્ત જાદુગર) નામે એક પાપી ગુઢ પ્રશ્ન પુછવામાં ઘણો પ્રખ્યાત થયો હતો અને તેણે ઘણાઓને, પોતાના ઉખાણાના જવાબ નહિ આપવાને લીધે, મારી નાખ્યા હતા. આવાં યશ્તમાં લખવા પ્રમાણે એના ૯૯ ગુઢ પ્રશ્ન હતા; પણ હાલ આપરી પાશે બાકી રહેલાં પેહલવી પુસ્તકોમાં 'માદીગાને ગોશ્તે·ફરીઆન' કરી એક કેતાબ છે તેમાં માત્ર ૩૩ પ્રશ્નો બાકી રહેલાછે. એ ઉપરથી જણાએ છે કે એ ૯૯ પ્રશ્ન ઉત્તરનું પુસ્તક અસલ અવસ્તાની ભાષામાં હોવું જોઇએ પણ પેહલવી તરજુમો થવા પછી તે ગુમ થયું છે અને પાછલથી પેહલવીમાંથી ૬૬ સવાલ જવાબવી ગુમ થયા હોએ. આપરા લોકોમાં હાલ સુધી એહવો વિચાર છે કે

ગોશતે ફરીઆન અને અખ્ત જાદુ વચેનાં સવાલ જવાબ છેક પાછલ વખતમાં થયાછે; પણ આવાં યશત ઉપરથી સીધ થાએછે કે એ બંધે ધણીઓ ઘણાં જુનાં વખતમાં થઇ ગયા છે. એ ગોશતે ફરીઆનની ફરવશીને ફરવરદીન યશતમાં આરાધવામાં આવેલીછે. એ ધનીને દાદસ્તાને દીની નામની પેહલવી કેતાબમાં અમર કીર્તિવાલો કહેવોછે, તે એ પાપી અને જુલમગાર અખ્ત જાદુનો નાશ કરવાને લીધે હોવું જોઇએ.

ફ૰ ૮૩ મો—હિયાંથી તવારીખની બાબદ પડતી મુકી, અહુરમજ્દ તથા અર્દ્વી સૂર અને અર્દ્વી સૂર તથા જરથોશ્ત વચેની વાતચીત ચાલેછે અને પાછા ૯૮ માં ફકરાથી જરથોશ્ત, ગુશ્તાસ્પ, જરીર અને તુરાની અરજાસ્પની તવારીખને લગતી વાત આવેછે. અને તે પછી ૯૭ માં ફકરાથી અર્દ્વી સૂરના બયાનનો બાકી રહેલો ભાગ શરૂ થાએછે. પણ એ યશતની રચના ઉપરથી એવું

લાગેછે કે ગોશતે ફરીઆન પછી, જર-થોશત, ગુશતાસ્પ, જરીર અને અર્જાસ્પની તવારીખને લગતો ભાગ આવ્યા પછી બાકી રહેલું અર્દી સુરનું બયાન આવવું જોઇતું હતું; પણ એમ નથી તે યશતનો સંગ્રહ કર-નાર તરફનો ગુંચવાડો લાગેછે.

ફ૦ ૮૪ મો 'આથ્રવનો થ્રાયઓનો'—એમાંના 'થ્રાયઓનો' શબ્દનો અર્થ, ખોર-દાદ તથા બેહરામ યશતમાં આથ્રવનાઈ થ્રાય-ઓને'' એહવો વાકય આવેલો છે ત્યાં ડા૦ સ્પીગલે પેહલી યશતમાં *Athrava possessed of nourishment* (રક્ષન ધરાવનાર અથોર-નાન) અને બીજામાં *Serving priest* (ક્રિયા કરનાર મુખ્ય ધર્મગુરૂ) એહવો અર્થ કીધો છે. અને એહવોજ વાકય આવાં યશતનાં મજકુર ફકરામાં આવ્યોછે ત્યાં ડા૦ સ્પીગ-લનો તરજુમો લગાર ગુચવન ભરેલો છે. પરોફેસર યુસ્તીએ 'થ્રાયઓનો' શબ્દનો અર્થ જંદ શબ્દ કોશમાં, 'ત્રણ ગણું'

(*Three fold*) કીધોછે. મારા વિચાર પ્રમાણે એનો અર્થ "માનસોનાં રવાનનું રક્ષણ કરનાર અથોરનાન" એહવો લેવો. કેમકે અથોરનાનનું કામ માનસોને નીતિનાં માર્ગો શિખવી તેમને ગુનાહથી દુર રાખી, તેમના રવાનોનો દોજખથી છુટકો કરવાનું છે. એહવી મતલબનુંજ લખાન "દાદસ્તાને દીની" નામની પેહલવી કેતાબમાં આવેલું છે. તેમાં નોશેરવાન આદેલ પોતાની મજલેસમાં એક વડા ધર્મગુરૂ સાથે વાતચીત કરતાં નીચે પ્રમાણે બોલ્યો હતો!--"દીનનો એલમ ધરાવવાને લીધે તું હમારો પીતા છે; હમો તારા તનના પાસબાન છેયે પણ તું હમારા રવાનનું રક્ષણ કર્તા છે."

ફ૦ ૮૬ મો--એ ફકરામાં અહુરમજ્દે અર્દ્વી સૂરને આકાશ ઉપરથી આ પ્રૂથ્વી ઉપર આવવાને જણાવ્યું છે તે હિંદુઓની કાશી નદીની વાતને મલતું છે. હિંદુઓના લખાન

પ્રમાણે કાશી નદીબી આકાશ ઉપરથી અત્રે ઉતરી આવી છે.

ફ૦ ૮૮ મો—એ ફકરાની મતલબ બરોબર સમજાતી નથી. મેં એનો અર્થ બીજાઓથી તદન જુદાજ કીધો છે. એ ફકરામાં "અન્તરે અરેથેમ્" છે તેને હું 'અન્તરે અરેધેમ્' લેવાને દુરૂસ્ત ધારૂં છું. યજ્‌શનેનાં ૧૧ માં હામાં 'મધેમે ઔષ્વે અઙ્‌હાઉ જેમો' એહવો વાકય આવેલો છે; તેનો પેહેલવી તરજુમો "મીયાને સરેશૂતે ઇ ગોમન દમીક" કીધો છે. હવે એ મજકૂર પેહેલવી વાકય દાદસ્તાને દીની નામની પેહેલવી કેતાબમાંબી આવ્યો છે. એ કેતાબમાં આ સૃષ્ટિને, હિંદુઓની મારફક,—(૧) અવરતુમ સરેશૂત (=સ્વર્ગ), (૨) મીયાની સરેશૂત (=પૃથ્વી અથવા મૃત્યુ લોક) અને (૩) અધરી સરેશૂત (=પાતાલ) એહવા ત્રણ ભાગોમાં વહેચી છે. ત્યાં મજકૂર પેહલવી "મિયાની સરેશૂત"-ની સહમજન આપતાં લખેચ કે જેમાં અદમ

તથા તમામ મખલુકાત વસેચ તે ભાગ. એ ઉપરથી એ યશતનાં એ ફકરામાં આવેલા 'અન્તરે અરેથેમ'નો અર્થ આ દુન્યા કર્યો છે. મારા વિચાર પ્રમાણે એ ફકરાની મતલબ આ છે કે અહી સૂરનું આવતું આકાશ ઉપરથી છે તેથી નુકસાનકારક મુજી જાનવરો તેમાં કોઇબી રીતની ખરાબી કરી શકતાં નથી.

ફ૦ ૮૯ મો—અહી સૂરની આરાધના, એ ફકરા પ્રમાણે, રાતને વખતે યાને અઇ. વિસરૂથરેમ ગેહેમાં નહિ થઇ શકે. ૬૨ માં ફકરા પ્રમાણે ઉશહિન ગેહમાં એની આરાધનાં થઇ શકે છે. કેમકે તે ફકરામાં જણાવવા પ્રમાણે ઊશહિનનાં વખતમાં વફરોનવાજે તેની આરાધના કરી છે.

ડા૦ સ્પીગલ એજ ફકરા ઉપરથી અહી સૂરની બંદગી કોઇબી વખતે થઇ શકે એહવો સાર કાહાડે છે. એજ ફકરામાં 'આ તૂ મે' થી તે 'તનુ માંથો' સુધીના વાકયનો અર્થ બે રીતે થઈ શકે છે. એક મજકૂર ફકરામાં

કરેલો છે તે પ્રમાણે અને બીજો નીચે પ્રમાણે પણ એ અર્થ કરતાં 'ફરદ્-હરોઇત્' (તેણે ખાવું જોઇએ) એહવો એક ક્રીયાપદ ઉપરથી લેવો પડેછે. ત્યારે નીચે પ્રમાણે અર્થ થાએ છે. "તે મારાં જોર (ક્રીયા કીધેલી વસ્તુની ચાશની) તુંએ યાને જરથોશતે ખાવી; તથા દીનનો એલમ ધરાવનાર, દીનના હોકમોને શિખેલા, માથ્રને સમજનાર નેક ગુણો ધ-રાવનાર અને માથ્રમાં જણાવેલા કાંનુનો પ્રમાણે પોતાને ચલાવનાર એહવા અથોર-નાનેજ ખાવી." એ ફકરામાં અથોરનાન કેહવો હોવો જોઇએ તેનું લક્ષણ આપેલું છે.

ફ૦ ૯૩ મો—એ ફકરામાં "નિવયક," 'નિપસ્નક,' 'અપસ્કરક,' અને અપખ્રઓસક' એ કોઇ બદ રૂહોનાં નામો હોય એવું લાગેછે, અને અહીં સૂરની, તેના ઠેરવેલા વખતથી જુદે વખતે (યાને રાતને વખતે) કીધેલી આરાધનાને તેઓ સ્વીકારેછે. એજ ફકરામાં 'યા નોઇત્ હઈતિ વીસન્તિ દએ-

વનાંમ્ હુઇતિ યસ્ન' એ વાકયમાં 'હુઇતિ' એહવા બે શબ્દોછે તે "પઇતિ" લેવો જોઇએ; અને છેલ્લો 'યસ્ન' શબ્દ સાતમી એકવચનમાં 'યસ્ને' લેવો જોઇએ. ડા૦ સ્પીગલે એ શબ્દને 'હુઇતિ'જ રાખીને તેનો અર્થ "જાહેર રીતે" એહવો કરયોછે. અને એ ફકરાનો અર્થબી જુદી રીતે કરે છે અને 'નોટ'માં જણાવેછે કે એ ફકરો ગુચવાડા ભરેલો છે.

ફ૦ ૯૯ મો—એ ફકરામાં "**ખઇનિ**" શબ્દને બદલે **ખએઉઇ** શબ્દ હુતો તે મેં વંદીદાદની ૧૪ મી પરગરદનાં ૧૪ માં ફકરા ઉપરથી (જ્યાં એજ વાકય આવેલો છે. અત્રે ઊપર પ્રમાણે સુધાર્યોછે.

ફ૦ ૧૦૬ ઠો—એ ફકરામાં 'તાંથ્રવન્ત' અને 'પેશન' એ બે શબ્દોને વિશેશ નામો લીધાંછે તેને બદલે જો અજાંસ્પના વિશેશણો લઇએ તો નીચે મૂજેબ અર્થ થઇ શકે "સિહા દલના (કુકર્મી), બદદીન, વેર;

દેવપરસ્ત અને બુરા દરવંદ અરજાસ્પને ....મારનાર થાવું." પરોફેસર સ્પીગલે ઊપર પ્રમાણેજ કીધો છે.

ફ૦ ૧૧૦ મો—એ ફકરામાંબી, ૧૦૬ ઠા ફકરા પ્રમાણે અરજાસ્પની સાથે આવેલા શબ્દો 'પેશોચઙ્હ (લડાઇ સોધનાર) અને 'હુમયાક' (ઘણા મક્કર તથા ફરેબવાલો) ને અરજાસ્પના વિશેશણોજ લઇએ તો સારૂં કેમકે એ નામના કોઇ પુરૂશો, અરજાસ્પની સાથે મલી ગુસ્તાસ્પની સાંબેની લડાઇમાં; ઉતરેલા હોએ એવું કોઇ તવારીખમાંથી મલતું નથી.

ફ૦ ૧૧૩ મો—'વન્દરેમઇનિશ' પરોફેસર યુસ્તીનાં વિચાર પ્રમાણે એ **વન્દરેમન**, અફ્રાસ્યાબના ખાન્દાનનો અને અરજાસ્પનો બાપ હતો. શો૦ ખુ૦ ર૦ ફામાબ

એને અરજાસ્પનો વિશેશણ ગણી "જંગલી મનવાલો," (યાને નાદાન, અપટ) એહવો અર્થ પોતાના જરથોશ્ત નામામાં કરેછે.

ફ૦ ૧૧૭ મો—એ ફકરામાં લાક્ષણિક-પ્રકારે, જુદા જુદા આકારમાં અર્દ્વીસૂરનુ પાણી ઉત્પન્ન કરનારી ચાર શકિતઓનું વર્ણન કરેલુંછે. એમાં 'અર્વાન' શબ્દનો અર્થ તરજુમામાં "જવાન ઘોડા" કર્યો છે તે ભુલ થઇછે. એનો અસલ અર્થ "જવાન" છે; પણ હિયાં "ઉત્પન્ન કરનારી શકિત" એહવો લેવો. એ ફકરા ઉપરથી બીજું એ જણાયછે કે જે ઠેકાણે અર્દ્વીસૂર નદી આવેલી છે ત્યાં વર્ષાદ ચાર રૂપમાં પડવો જોઇએ. ૧, વાર (પાણી), ૨, સ્નએજ (બર્ફ), ૩, સરસ્ક (કરાં) અને ૪, ફ્યઘ્રુ. એ છેલા શબ્દનો અર્થ બરોબર સમજાતો

નથી. ડા૦ સ્પીગલે તથા પરોફેસર યુશ્તીએ એનો અર્થ 'કરાં' (ઉપરથી કાંકરાના આકારમાં બંધાઇને પડતું પાણી) કર્યોછે; પણ તેને વાસ્તે મજકુર ફકરામાં 'સરસચિન્તએચ' શબ્દ આવેલોછે, માટે એનો અર્થ કંઇ જુદો થવો જોઇએ. જો એ 'ફ્યડ્હુ' શબ્દને સંસ્કૃત "શ્યાય," "શ્યૈ" એ ધાતુ ઉપરથી લઇએ તો કદાચએનો અર્થ "મોટાં કરાં"નો થઇ શકે.

ક૦ ૧૨૬ મો—'બવ્ર' એ એક બીલાડીનાં જેવું પણ પુંછડી વગરનું જાનવર છે. એનું ચામડું ઘણું સુન્દર છે અને હાલ પણ તે ઊંચા અને કીમતી કપડાં બનાવવામાં કામમાં આવેછે. એ જાનવરને અંગ્રેજીમાં બીવર (*Beaver*) અને ફારસીમાં 'બબ્ર' કહે છે.

ફ૦ ૧૨૧ મો—એ ફકરાથી અર્દ્ધા સૂર યશતનુ સેવટ આવતું હોએ એહવું જણાએ છે. કેમકે હિયાંથી ઉપરની બાબદ સાથે કસો સંબંધ લાગતો નથી. એ ફકરાથી સેવટ સુધી ચેકસ મુરાદ ચાહવામાં આવી છે. પણ એ મુરાદ કોણ ચાહેછે તે જણાતું નથી. કદાચ એમ વિચારીએ કે એ મુરાદ જરથોશ્તે ચાહેલી છે તો જરથોશ્તે દીન ફેલાવવાની મુરાદ ચાહવી જોઇએ—બાદશાહી તથા લડાઇને લગતી મુરાદ ચાહવાની જરથોશ્તને અગત નથી માટે એહવું લાગેછે કે એ યશતનું સેવટ આવવા પછી હીયાંથી તે સેવટ સુધી (૧૨૭ માં ફ૦ થી તે ૧૨૯ સુધી) ની બાબદ પઢનારને પોતાને માટેની હોય અને જો તેમજ હોય તો એ ત્રણ ફકરાઓ ઉપરથી એહવું અનુમાન થઇ શકેચ કે એ

વખતનાં સઘલા લોકો હાલના સુધરેલા દેશોનાં લોકોની મારૂક, અગતને વખતે પોતાની ખુશીથી અથવા પોતાના પાદશાહનાં હોકમથી લડવાને બાહેર પડતા હોય, અને તેથીજ પોતાને માટે બાદશાહી લાયક ચીજો તથા સુખ; બહાદુર છોકરો અને મજબુત ઘોડાની મુરાદ ચાહવામાં આવી છે.

બીજી એહવીબી તરક થાઈ શકેછે કે એ મુરાદ એ યશ્તના લખનારે પોતે, એ યશ્તની સેવટે, પોતાને માટે ચાહી હોય, અને એ યશ્તનો લખનાર તેણુ જે મુરાદ ચાહીચ તેને લાયકની મોટાઇ ધરાવનારો હોએ.